

SAMO RAZSODITI ALI TUDI KAJ STORITI?

PREDSEDSTVO RO
SINDIKATA DELAVCEV
INDUSTRIJE
IN RUDARSTVA
SLOVENIJE:

Za kme- tovo, ne za medve- dovo kožo!

Že zdavnaj napovedani in tako zelo težko pričakovani osnutek zakona o gozdovih je zdaj v javni razpravi. Pravzaprav se iz

Ko je letos maja naš časnik predlagal Ustavnemu sodišču SR Slovenije, naj začne postopek za presojo ustavnosti nekaterih določil Zakona o osnovni šoli in Zakona o izobraževalnih skupnostih in o financiranju vzgoje in izobraževanja v SR Sloveniji ter odloči o vprašanih šolnine na stopnji osnovnega izobraževanja, tega nismo storili zavoljo tega, da bi sprožili nekakšno črkarsko pravdo. Upali smo in upamo tudi še danes, da bomo tako spodbudili v slovenski družbi interes, da odpravi na nekem povsem določenem področju — pa čeprav za nekatere

na obrobem! — nadaljnje poglobljanje socialnih razlik, razraščanje neenakih pogojev osnovnega šolanja, da prepreči diskriminacijo enega dela slovenskih prebivalcev (že ali še ne zaposlenih) glede na možnosti njihovega nadaljnega poklicnega in družbenega izobraževanja. Slednje pa ni le stvar zasebnega interesa, marveč družbeno dognana in dogovorjena orientacija za hitrejšo spreminjanje izobrazbene strukture zaposlenih. Ne gre nam torej le za humani vidik tega vprašanja, marveč tudi za njegove ekonomske in kadrovske razsež-

nosti. Storili smo to ob polni politični podpori slovenskih sindikatov in organizacije Zveze mladine. In spodbujale so nas vesti, ki so govorile o tem, da je Ustavno sodišče SR Srbije že razsodilo, da šolnine v osnovni šoli niso v skladu z ustavo, da so v SR Bosni in Hercegovini v Zakon o osnovni šoli enako-pravno vključili osnovno šolanje odraslih kot družbeno skrb in šolnine posamezniki ne plačujejo.

Slo nam je torej za to, da tudi pri nas v Sloveniji odpra-

(Nadaljevanje na 10. strani)

1942 — TRIDESET LET — 1972

DELAVSKA ENOTNOST

23. SEPTEMBRA 1972 — ŠT. 38 — L. XXIX

Mercator 461 PRODAJALN

DOSLEDNO IN POSPEŠENO URESNIČEVANJE AKCIJSKEGA PROGRAMA POMENI ZA LJUBLJANSKE SINDIKATE NAJBOLJŠO PRIPRAVO NA BLIŽNJI KONGRES

V boju za vplivnost

Rudi Bregar, predsednik MS ZS Ljubljana: »Vesel bi bil, če bi smel reči, da v Ljubljani pri uresničevanju ustavnih dopolnil napredujemo hitreje kot drugod. Biti pa moram pošten in priznati, da ni bilo prav, ker smo preveč kritično spremljali začetna snovanja in pri tem zahtevali, da bi bilo že na začetku vse idealno urejeno. Nestrpnost je več škodovala kot koristila!«

S šestimi volilnimi konferencami, ki bodo v prvih dneh oktobra, bodo ljubljanski sindikati nekako sklenili svoj del organizacijskih in kadrovske priprav na novembrski kongres slovenskih sindikatov.

„Kaj pa vsebinske priprave na kongres?“ smo vprašali tovariša Rudija Bregarja, predsednika Mestnega sveta ZSS Ljubljana.

„Posebnih vsebinskih priprav na kongres pri nas, odkrito rečeno, niti ni bilo!“ je odvrnil naš sobesednik.

„Menili smo namreč, da se bomo na kongres najbolje pripravili s tem, če se bomo še bolj odločno kot sicer spoprijeli z uresničevanjem akcijskega programa ljubljanskih sindikatov, sprejetega na začetku letošnjega leta in prilagojenega akcijskemu programu slovenskih sindikatov.“

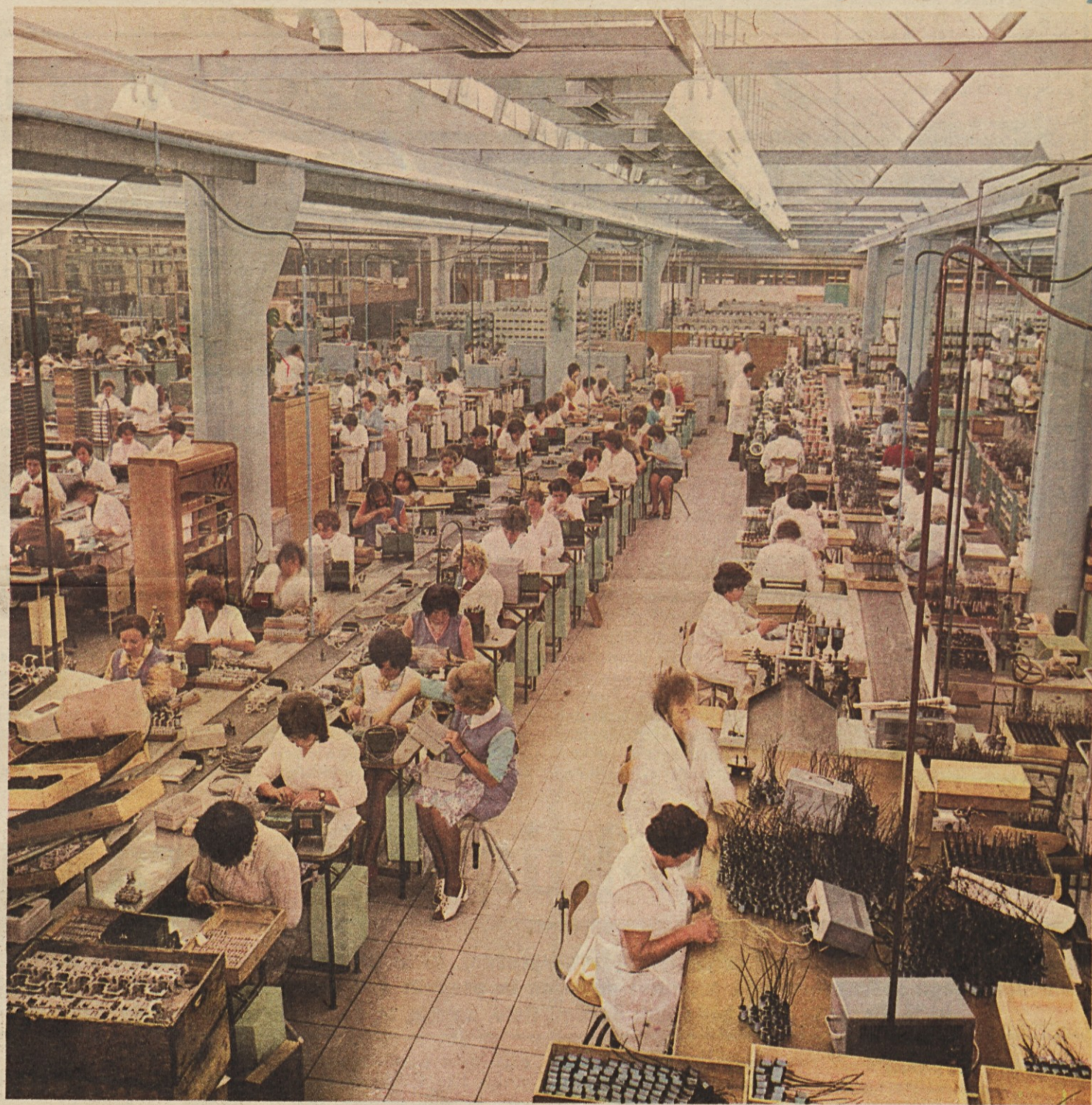
„Rekli ste: še bolj zavzeto kot sicer. Kaj to pomeni?“

„Gre za to, da smo analizirali, katere naloge iz našega programa so že izpolnjene, kje zaostajamo in kaj je tisto, kar je prinesel čas, skratka, v čem velja program še razširiti. Po tej analizi je ostalo na rešetu nekaj zadev, ki so zdaj — ne glede na kongres — v središču naše pozornosti in bi v zvezi z njimi, to sem prepričan, na kongresu morali temeljiteje načrtati in opredeliti snovanja sindikatov.“

POČASNOST PRI
USTAVNIH DOPOLNILIH IN
„KRIVDA“ SINDIKATOV

„Ugotavljamo, da ustavna dopolnila uresničujemo vse preveč počasi in da moramo računati z resnimi težavami, če se te naloge ne bi lotili z vso odgovornostjo in tudi hitreje.“

(Nadaljevanje na 4. strani)

V kranjski tovarni ISKRA - ELEKTROMEHIKA je začel obratovati preurejen tekoči trak za montažo trifaznih števec električne energije. S tem se bo proizvodnja števec povečala za tretjino. Tako bo precej omiljen problem pomanjkanja tovrstnih števec na našem tržišču

POLEMIKA • POLEMIKA • POLEMIKA • POLEMIKA • POLEMIKA

BREZ VZBOKA OKREGANI!

V svojem članku „Sindikati in združevanje“ (DE št. 35 z dne 2. 9. 1972) je predsednik pripravljalnega odbora za organizacijo združenega gradbenega podjetja GIPOSS Ljubljana Lože CAPUDER ocenil poglede in razprave sindikata gradbenih delavcev oziroma republiškega odbora za dosedanji proces združevanja v slovenskem gradbeništvu. Njegov članek smo objavili z željo, da bi k podobnim razmišljanjem spodbudili

tudi vse druge, ki kakorkoli lahko prispevajo k čimboljšim rešitvam in k hitrejšemu povezovanju ter razvoju našega gradbeništva. Tokrat ima besedo predsedstvo RO sindikata gradbenih delavcev Slovenije, ki je bilo v navedenem članku neposredno kritizirano in ki je v eni izmed točk svoje zadnje seje povedalo tudi svoje mnenje o pisanju tov. Capudra:

Polemika v članku tov. Capudra ima po mnenju predsedstva republiškega odbora svoj vzrok, ki pa se nam ne zdi jasno

opredeljen. Kaže, da je pripravljalni odbor oziroma tov. Capuder pričakoval drugačno akcijo republiškega odbora pri integra-

ciji v poslovnem združenju GIPOSS. Ker pa akcije, kakršne bi oni želeli, ni bilo, smo bili

(Nadaljevanje na 3. strani)

nje že umika in njegov predlagatelj — republiški izvršni svet — bo zdaj iz osnutka zasnoval predlog zakona. Tako se je to zakonsko gradivo znašlo pred nedavnim tudi na seji sveta za gozdarstvo, lesno industrijo ter industrijo celuloze in papirja, minulo sredo pa tudi kot osrednja točka dnevnega reda na seji predsedstva republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva.

Da pa bo informacija popolna, smo dolžni povedati, da je osnutek novega zakona o gozdovih najprej „zdelalo“ poslovno združenje gozdnogospodarskih organizacij. Ta zajeten sveznj pripomb in predlogov k osnutku zakona o gozdovih je brez pridržka najprej sprejel svet, k temu dodal še nekatere svoje pomisleke in ugotovitve, iz vsebine razprave na zadnji seji predsedstva republiškega odbora pa je možno povzeti, da ga je v celoti sprejel tudi ta organ.

Predaleč bi zašli, če bi zdaj tudi mi povzemali pripombo za pripombo na osnutek bodočega

(Nadaljevanje na 2. strani)

pravi naslov za denarne zadeve
ljubljska banka

vreme ni zanesljivo

zanesljiv je

im d i p

Za kmetovo, ne za medvedovo kožo!

(Nadaljevanje s 1. strani)

zakona o gozdovih. V zameno za to pa bomo na kratko opozorili na nekatere temeljne ugotovitve:

— Predsedstvo ugotavlja, da je bila javna razprava o osnutku zakona samo formalno javna, da v njej še zdaleč niso spregovorili vsi zainteresirani ali prizadeži. Pravzaprav so doslej znane le pripombe enega partnerja, za katerega bodoči zakon opredeljuje odnose, to so gozdna gospodarstva. Kaj sodijo o osnutku kmeti — lastniki gozdov, je pravzaprav neznanka. Kljub vsemu pa se je že nabralo toliko pripomb in pomislekov, da predlagatelj brez bistvenih popravkov osnutka zakona ne bi smel proglasiti za predlog zakona.

— Čeprav se osnutek zakona v nekaterih določilih pikolovsko spušča v podrobnosti, ki bi jih lahko brez škode, če ne bolje, urejali statuti in drugi interni akti delovnih organizacij, pa se po drugi strani osnutek zakona povsem izogne normiranju samoupravnih odnosov v tej, za celotno družbo tako zelo pomembni dejavnosti. Kdo odloča o ceni v proizvodnji in gospodarjenju z gozdovi? Osnutek zakona tega vprašanja ne razrešuje. Interes družbe pa se prav pri gospodarjenju z gozdovi najbolj neposredno srečuje z zasebnolastniškim interesom. V šali rečeno, vendar resnično mišljeno: zakonski osnutek veliko podrobneje opredeljuje odnose na relaciji gozdar—medved kot odnose na relaciji gozdar—kmet, lastnik gozda! Že zavoljo ostrine problema — kako uravnovesiti družbeno in zasebnolastniške interese — pa bo potrebno z zakonom jasno razmejiti pristojnosti in natančno opredeliti, o čem in kako odločata skupaj kmet, lastnik gozda in gozdar — ter o čem vsak sam.

Slaba kopija starega zakona očitno ne more potešiti pričakovanj!

S. B.

FOTO KRONIKA • FOTO KRONIKA • FOTO KRONIKA • FOTO KRONIKA •

V dneh od 20. do 23. septembra se mudi v Sloveniji 3-članska študijska delegacija generalne unije delavcev Tunizije, ki je gost sveta ZSJ. Člani tunizijske delegacije so se s člani RS ZSS pogovarjali o delovanju sindikatov v republiki, še posebej pa jih je zanimala vloga sindikatov v šolstvu in zdravstvu. Na Skupščini mesta Ljubljane so se pogovarjali o komunalnem sistemu ter o odnosih med občino in družbenopolitičnimi organizacijami ter gospodarstvom. Študijska delegacija iz Tunizije je obiskala tudi naše uredništvo (na sliki) in se zanimala za probleme informiranja članstva. Iz Ljubljane je delegacija odšla na Jesenice, kjer je obiskala občinski sindikalni svet in železarno.

Svet za grafično, papirno, predelovalno industrijo in založništvo je na zadnji seji (z nje je tudi naš posnetek) razpravljal največ o izobraževanju delavcev za grafično industrijo pa tudi o položaju grafične industrije v srednjeročnem planu SRS v obdobju 1971—75. Izoblikovalo se je mnenje, da šolski center tiska in papirja v Ljubljani kljub težavam (pomanjkanje pravih prostorov in strokovnih kadrov) uspešno opravlja svojo nalogo, za kar gre nedvomno priznanje tudi grafičnim podjetjem, ki ga financirajo. Pričakovati je, da bo center v prihodnje uspešno prebrodil težave, ki ga tarejo, da bo torej dobil nove prostore in izpopolnjeno opremo in z razumevanjem podjetij tudi več strokovnih predavateljev.

SKUPNA SEJA SVETA ZA ENERGETIKO IN RUDARSTVO TER ČRNO IN BARVASTO METALURGIJO PRI RO SINDIKATA DELAVCEV INDUSTRIJE IN RUDARSTVA

Za pogovor izoči v oči

Sveta za energetiko in rudarstvo ter za črno in barvastvo metalurgijo pri republiškem odboru sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije sta se sestala na skupni seji in obravnavala osnutek družbenega plana razvoja naše republike v letih 1971—75, osnutek zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju — poseben poudarek je bil na beneficiranju delovne dobe — in osnutek statuta skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SR Slovenije.

Za uvodne „zamahe“ razprave je bila značilna določena mera nelagodnosti, že zato, ker je težko razpravljati o družbenem planu, ko sta dve leti „njegovega uresničevanja“ praktično že minili. Prav tako ni spodbudno vplivala na razpravo ugotovitev, da dokument na mizi (torej osnutek plana) morda solidno predstavlja načrtovani razvoj posameznih podjetij ali panog, „boleha“ pa prav tam, kjer bi si razpravljavci to najmanj želeli, namreč pri nakazovanju usklajenega in prepletajočega se delovanja posameznih panog in navsezadnje tudi vsega našega gospodarstva. Posebno glasni so bili „rudarji“, ki so z dokajšnjo prepričljivostjo izražali svoj sum, da je v „slovenskem vrhu“ rudarstvo prišlo na

slab glas in nanj v prihodnje ne kaže več resno računati. „Nočemo za vsako ceno vztrajati na delu v jami,“ smo slišali, „toda vedeti moramo zdaj, kakšna bo konkretna slovenska gospodarska politika na področju rudarstva v prihodnjih desetih, petnajstih letih.“

Sveta sta sklenila, da bi kazalo „akcijo za konkretizacijo stališč“ začeti na republiški gospodarski zbornici. Rudarji si vsekakor žele odkrit pogovor, ki bi slonel na preverjeni dokumentaciji, saj imajo „govorjenja na pamet“, kakor pravijo, že čez glavo.

Iz množice misli in predlogov, ki so se izoblikovali na seji, bi kazalo opozoriti na naslednjo, ki se je — mimogrede rečeno — kar večkrat ponovila:

brez resne in skorajšnje stabilizacije gospodarstva je zelo težko, če že ne kar nerealo govoriti o prihodnjih načrtih.

Razprava se je živo razgibala ob predlogih za beneficiranje delovnih mest. Izoblikovalo se je mnenje, da v vodstvu slovenskih sindikatov ni čutiti enotnega stališča do tega vprašanja. Gre za pomanjkljivost, ki je ne bi kazalo predolgo vleči po dnevnih redih razprav. Naj opozorimo še na močne želje, naj bi beneficiranje urejali tako, da bi delavec, zaposlen na težkih delovnih mestih, šel relativno zdrav v pokoj, ne pa da mu „damo nekaj več“ zato, ker bo postal invalid.

Tako kot že na preminogih smo tudi na tej seji slišali zahteve, da je treba pri urejanju pokojnin posvetiti posebno pozornost prav tistim z dna in z vrha pokojninske lestvice, torej na „frontah“, kjer je objektivno največ možnosti za zaostrovanje neupravičenih socialnih razlik.

Tig

POTREBNE OMEJITVE

Soglasja k spremembam samoupravnih sporazumov začasno omejena

Lani sklenjene in verificirane samoupravne sporazume o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, ki jih je v Sloveniji 75, je potrebno zdaj uskladiti in s tem izpopolniti sistem dogovarjanja. Ugotoviti bo treba, kaj smo s sporazumi dosegli, napraviti nekakšno bilanco samoupravnega sporazumevanja v Sloveniji. Zato je komisija udeležencev splošnega družbenega dogovora odločila, da ustanovi posebne delovne skupine, ki bodo pripravile enotne kriterije za tista področja samoupravnega sporazumevanja, ki so do danes ostala najbolj raznolika in zaradi katerih samoupravni sporazumi še niso taki, da bi se bolj izenačevali pogoji delitve dohodka in osebnih dohodkov. Ta področja pa so: faktor stimulacije, kalkulativni osebni dohodki, dodatki za vpliv delovnih razmer, najvišji osebni dohodki in interne sankcije.

Zato so se podpisniki družbenega dogovora v soglasju s Skupščino SR Slovenije sporazumeli, da bodo počakali z dajanjem soglasij na spremembe in dopolnitve samoupravnih sporazumov, če bi spreminjevalni ali dopolnjevalni predlogi vnašali nova nesorazmerja v samoupravno sporazumevanje. Republiški svet ZSS je predlagal tudi

predsedstvu RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti, da v tem smislu omeji svoja soglasja k predloženim spremembam ali dopolnitvam. Upoštevaajoč vs to, je predsedstvo sklenilo, da bo sproti ocenilo, ali predlagane spremembe in dopolnitve v posameznem primeru posegajo na področje meril, ki naj bi se začasno „zamrznila“, ali pa gre za spremembe, ki se gibljejo še znotraj dogovorjenih meril oziroma za preciziranje posameznih meril. Vsekakor pa bo o svoji odločitvi podpisnice sporazumov obvestilo v treh tednih. Toda predsedstvo meni, da pet delovnih skupin, ki bodo pripravljale enotne kriterije, vendarle ne more imeti za svoje delo neomejen čas, treba bo poihiti.

Doslej je predsedstvo dobilo štiri predloge za spremembe. Na predlog, ki ga je izoblikovala grupacija srednjih šol, je že dalo svoje soglasje, za predloga veterinarskih zavodov in pravosodja pa meni, da spremembe posegajo na področje meril, ki so „zamrznjena“. Spremembo sporazuma socialnega zavarovanja pa bodo obravnavali še v septembru, saj je ta grupacija edina, ki je doslej nadure vrednotila s 130 % namesto s 150 % kot vsi drugi sporazumi.

s. g.

VSAKO LETO OBRAČUN!

Predsedstvo RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti o osnutku srednjeročnega plana razvoja naše republike

Načrtovanje razvoja družbenih dejavnosti v osnutku družbenega plana razvoja SR Slovenije v letih 1971—1975 je predsedstvo RO Sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije ugodno ocenilo. Glede na prakso načrtovanja razvoja teh dejavnosti v minulih letih je tokrat storjen zelo pomemben korak naprej.

Osnutek plana pa po mnenju predsedstva vendarle pušča nekatera vprašanja razvoja preveč ali povsem nerazrešena. Glede nadaljnjega razvoja uprave in pravosodja ni nakazana pot, kako uresničiti zastavljene cilje. S področja zdravstva ni nakazanih odgovorov, kako uskladiti sedanjo razvitost osnovne zdravstvene mreže z materialnimi možnostmi (zdravstvena oprema domov). Osnutek plana bo moral vključiti tudi novosti, kot so kmečko zavarovanje, socialno zavarovanje kmetov in delavcev. Za posamezne družbene dejavnosti bi plan moral tudi predvideti investicije, da bi jih interesne skupnosti lahko programirale. Glede učinkovitosti ukrepov kot pomoči nerazvitim občinam pa

se je že pred dnevi na posvetu v Ptuj izoblikovalo nekaj stališč. Med njimi je morda najpomembnejše, da bi naj načrtovali in uresničevali diferencirano in selektivno politiko pomoči, tako da bi sorazmerno največje pomoči deležni tisti, ki so na spodnjem delu lestvice nerazvitih.

Nekateri člani predsedstva so tudi opozarjali, da v planiranju časovno zelo zaostajamo. Prvi dve leti sedanjega srednjeročnega plana sta tako rekoč za nami, zato je tudi marsikatera od nakazanih rešitev v planu nereala — samo za primer: enakih pogojev osnovnega šolanja v Sloveniji v treh letih zagotovo ne bomo mogli ustvariti! Glavno načelo dobrega planiranja pa je njegova realnost. Zato bi morali tokrat ugotoviti, koliko načrtovanega je bilo v minulih dveh letih uresničene in kje zamujamo. Tak obračun pa bi poslej morali narediti vsako leto sproti. Oceniti pa bi morali tudi materialno sposobnost slovenske družbe v tem trenutku ter takoj začeti s pripravami za planiranje v naslednjem srednjeročnem obdobju.

s. g.

»Kako« in »kdaj« še v zraku

Jugoslovanski gradbinci so že pripravili spisek vprašanj, ki bi jih morali enotno urejati v sistemu samoupravnega sporazumevanja o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, ne vedo pa še, kako naj bi to storili in kdaj bodo tudi dosegli tisto, za kar se načelno vsi zavzemajo

Na pobudo in predlog republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije je zvezni odbor tega sindikata v program svojega dela za letos vključil tudi prizadevanje za usklajitev samoupravnih sporazumov gradbincev v Jugoslaviji. Zvezni odbor je s tem v bistvu pritrdil mnenju republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije, da je zavoljo specifičnih razmer v tej dejavnosti, zlasti pa zavoljo velike migracije zaposlenih treba na čim bolj enoten način, po možnosti pa tudi materialno vsaj približno enako vrednotiti obratunske osnove osebnega dohodka, terenske dodatke ter različna nadomestila iz osebnega dohodka. O dosežanju poteku prizadevanj za usklajitev samoupravnih sporazumov gradbincev v Jugoslaviji je predsedstvo RO sindikata gradbenih delavcev razpravljalo v glavni točki dnevnega reda svoje redne seje, ki je bila prejšnji petek.

Predvsem so člani predsedstva ugotovili, da se je zvezni odbor dokaj resno lotil sprejete

obveznosti. Dokaz temu je analiza vsebine doslej sprejetih samoupravnih sporazumov gradbincev v naših republikah in pokrajinah. Analiza tudi dejansko potrjuje velike razlike v vrednotenju posameznih del in izplačil različnih nadomestil osebnega dohodka, skratka vse tisto, zavoljo česar je slovenski republiški odbor tudi spodbudil skupno akcijo. Dejstvo je tudi, da je zvezni odbor na podlagi navedene primerjalne analize že izdelal „spisek zadev“, ki bi jih morali enotno rešiti takoj (ta spisek se ujema s slovenskim predlogom) oziroma spisek vprašanj, ki bi prišla na vrsto kasneje, ker pač zadevajo manj pomembna vprašanja.

Dosedanja skupna akcija je torej na osnovi argumentiranih podatkov opozorila na „spisek vprašanj“, ki bi jih jugoslovanski gradbinci morali razrešiti s pomočjo samoupravnega sporazumevanja o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, da bi tako preprečili nepotrebno migracijo gradbenih delavcev in z njo povezanih problemov pri organizaciji nastanitve, prehrane in dru-

gega, sicer pa dosegli, da bo enako delo v vsakem gradbenem podjetju približno enako vrednoteno. To pa je po mnenju članov predsedstva šele prvi korak, naslednji in pomembnejši bi bil, če bi se dogovorili tudi o načinu, pristupu in metodah, s katerimi bi zgradili mostove med sedaj močno različno vsebino posameznih samoupravnih sporazumov in jih

povezali v trdno celoto. O možnih rešitvah že teče — vsaj v Sloveniji — razprava po občinskih in medobčinskih odborih sindikata gradbenih delavcev. Razpravi o tovrstnih vsebinskih vprašanjih pa bo posvečena tudi prva prihodnja seja zveznega odbora sindikata gradbenih delavcev Jugoslavije, ki je napovedana za prvo polovico oktobra.

—MG

Pravna posvetovalnica DE

VPRAŠANJE:

Ker imam otroka, starega nekaj več kot eno leto, me zanima, ali sem dolžna delati v izmeni tudi ponoči oziroma ali sem dolžna opravljati delo nad polnim delovnim časom. O tem vprašanju v podjetju večkrat razpravljamo; delavke menimo, da je prav gotovo kakšen predpis, ki nas varuje pred nočnim in nadurnim delom, če imamo majhne otroke.

P. Č., Ljubljana

ODGOVOR:

Res obstajajo predpisi — določila temeljnega zakona o delovnih razmerjih — ki prepovedujejo, da bi delavke — matere delale dalj kot polni delovni čas in ponoči (med 22. in 5. uro naslednjega dne), vendar velja ta zaščita le za tiste delavke, ki imajo otroka, ki še ni star eno leto. Zakonita absolutna prepoved torej izrecno velja le za delavke, ki imajo otroka, mlajšega od enega leta; ko torej otrok dopolni eno leto, ta prepoved ne velja več. Delovne organizacije so s tem določilom seznanjene in dvomimo, da bi to vpra-

šanje lahko bilo še za koga sporno ali problematično. V vašem primeru pa, kot sami pravite, je otrok star več kot eno leto, zato omenjena zaščita ne velja več. Možno je sicer, da delovna organizacija v svojem splošnem aktu oprosti takšnega dela — nadurnega, nočnega — tudi druge žene oziroma matere, in sicer glede na število otrok, na starost, itd., vendar je to povsem zadeva delovne organizacije, ker jo k temu ne zavezuje noben predpis. Če torej takšne širše zaščite splošni akt vaše delovne organizacije ne predvideva oziroma ne predpisuje, je ne morete zahtevati.

M. LIPUŽIČ

KUPON DE — Pravna posvetovalnica

Akcija uspela

Na zadnji seji občinskega sindikalnega sveta v Trzinu so ugotovili, da je akcija zbiranja sredstev za pomoč ogroženi severovzhodni Sloveniji dosegla pričakovane rezultate in da je večina podjetij že izpolnila svojo obljubo.

Skoraj v vseh delovnih organizacijah so se odločili za 2% prispevek od čistega enomesečnega zasluga zaposlenih, ponekod pa so namenili sredstva tudi iz skladov skupne porabe. Tako je Bombažna predilnica in tkalnica poleg 2% mesečnega zasluga zaposlenih prispevala v občinski solidarnostni akciji, ki sta jo neposredno po juljskih ujmah organizirala občinska konferenca SZDL in vodstvo tržaških sindikatov, 20.000 dinarjev.

Prizadetim pomurskim občini nam bodo pomagali tudi člani delovnega kolektiva Oblačila Novost, ki so se odločili, da iz sklada skupne porabe prispevajo 5000 dinarjev. Med delovnimi organizacijami, ki se o svojih prispevkih odločajo v teh dneh, so Peko, Tovarna pil, Lepenka, podjetje TRIO, Gozdno gospodarstvo Kranj - gozdni obrat Tržič, Mesarsko podjetje.

Doslej so delovne organizacije v tržaški občini vplačale na tekoči račun republiškega sklada 100.000 dinarjev.

Le malokdo ni solidaren

Ptujski sindikati si prizadevajo, da bi solidarnostno akcijo za pomoč prizadetemu severovzhodni Sloveniji čimprej uspešno zaključili

V ptujski občini je v polnem teku akcija solidarnosti za pomoč prizadetemu prebivalstvu v severovzhodni Sloveniji. Juljske poplave so tudi v ptujski občini povzročile ogromno materialno škodo na 6464 ha poplavljenih kmetijskih površinah v vrednosti 8.573.719 din. Na gradbenih in komunalnih objektih in napravah pa znaša povzročena škoda 3.736.282 din. Skupna škoda vseh vremenskih nepriključij v ptujski občini v letošnjem letu pa znaša celo 34.919.692 novih din.

Občinski svet Zveze sindikatov Ptuj in osnovne organizacije sindikatov so že v začetku meseca avgusta sprejele skupni akcijski program zbiranja pomoči prizadetemu prebivalstvu severovzhodne Slovenije pod gleslom „Pomagajmo prizadetim v občini Ptuj in v Pomurju“. Skoraj v vseh osnovnih organizacijah sindikatov so že bili množični sestanki sindikalnega članstva, na katerih so delavci soglasno sprejemali odločitve, da bodo najmanj 2% svojega enomesečnega osebnega dohodka prispevali v sklad solidarnosti za pomoč prizadetemu prebivalstvu v severo-

vzhodni Sloveniji. Le redki so bili posamezniki, ki se v solidarnostno akcijo niso hoteli vključiti ali pa so hoteli pozivu zadostiti s prispevkom 5 ali 10 dinarjev. To omenjamo predvsem zaradi tega, ker smo take primere ugotovili predvsem med tistimi posamezniki, ki imajo visoke osebne dohodke in nadpovprečen osebni standard. Osnovne organizacije sindikatov pa si vztrajno prizadevajo, da bi vsak njihov član prispeval najmanj 2% od svojega enomesečnega osebnega dohodka. Solidarnostna akcija slovenskih sindikatov bo dovolj učinkovita le, če bo v njej sodelovalo celotno sindikalno članstvo.

Sklepi o višini prispevka so

že sprejeti v večini osnovnih organizacij sindikatov, doslej pa je že bilo nakazanih finančnih sredstev na žiro račun solidarnostnega sklada blizu 70.000 din. Preostali prispevki delavcev pa bodo nakazani ob izplačilih septembrskih osebnih dohodkov. Ob zbranih sredstvih so posamezne delovne organizacije zagotovile denarno pomoč svojim delavcem, ki so jim poplave porušile njihove domove. Tem delavcem je tudi občinski svet ZSS Ptuj izplačal denarno pomoč v znesku 6000 din.

Skratka, solidarnostna akcija v ptujski občini je v polnem teku in pričakujemo lahko, da se bo že v kratkem uspešno zaključila.

FELIKS BAGAR

KRANJ

Po podatkih, ki jih je zbral občinski sindikalni svet Kranj, je do sredine septembra sprejelo sklepe o pomoči severovzhodni Sloveniji 65 od skupno 98 delovnih organizacij kranjske občine.

Dve tretjini delovnih organizacij se je odločilo za 2-odstotni prispevek od osebnih dohodkov, drugi pa so za ta namen prispevali še znatno več. Doslej največji prispevek je nakazala tovarna Iskra-Elektromehanika Kranj, ki je prispevala 500 tisoč dinarjev. IBI je za ta namen prispeval 50 tisoč dinarjev, tovarna Sava 210 tisoč dinarjev, Gorenjski tisk 30 tisoč, Gorenjska oblačila so poleg 2 odstotkov od osebnih dohodkov pomagala prizadetemu prebivalstvu še z oblačili v vrednosti 20 tisoč dinarjev, kranjska enota Zavarovalnice Sava pa je dodala še 52 tisoč dinarjev za regulacijo Mure.

M. S.

V SOLIDARNOSTNI AKCIJI

V tej in v naslednjih številkah Delavske enotnosti bomo objavili seznam vseh vplačnikov v republiški solidarnostni sklad za pomoč prizadeti severovzhodni Sloveniji, in to po dnevih vplačil.

Republiški svet ZSS in gospodarska zbornica se ob tej priložnosti iskreno zahvalujeta vsem za razumevanje in izkazano pomoč.

11. AVGUSTA:	
Sava, Kranj	120.000,00
Proračun občine Žalec	5.000,00
Franc Cerar, Magdalenski trg 3, Maribor	150,00
14. AVGUSTA:	
Jugoslovanska loterija, Ljubljana	5.000,00
SDK Trbovlje	265,00
Skupščina občine Mozirje	5.000,00
15. AVGUSTA:	
Soča Koper	10.000,00
ZMS Litostroj	300,00
16. AVGUSTA:	
Marija Jančigaj, Hranilniška 14, Ljubljana	100,00
Komunal. obrt. podj. Hrastnik-EEE Zagorje	5.374,75
Ljub. podr. „SVEA“ Zagorje	500,00
„Tekstilana“ Kočevje	10.017,50
Dom Dušana Remiha, Kočevje	600,00
Industrija bombažnih izdelkov Kranj	50.000,00
Organ uprave občine Ajdovščina	3.414,35
Koteks Tobus, Ljubljana	30.000,00
17. AVGUSTA:	
Industrija in rudniki nekovin Kremence, Novo mesto	2.629,85
Lesno ind. podjetje Slovenske Konjice	441,00
„PIVKA“ perutninski kombinat - Pivka	2.500,00
Tobačna tovarna, Ljubljana	50.000,00
Sindikalna podružnica „Lek“ Ljublj.-Mengeš	3.000,00
Nikolaj Medič, 6233 Kelkheim, Prh. Steinstr. 37 - Nemčija	525,00
18. AVGUSTA:	
Sindikalna organ. tovarne nogavic, Polzela	10.459,10
Sindikalna podružnica „MENINA“ Kamnik	3.500,00
Umetna kovin. obrt Kropa	1.935,50
Obrtno podjetje Kroj, Vuzenica	500,00
Obč. konferenca ZMS - predsedstvo - Slov. Konj.	500,00
„MURA“ Murska Sobota	110.000,00
FERRALIT, Žalec	10.000,00
21. AVGUSTA:	
Jelisava Kržič, osebna upokoj., Maribor, Maistrova 12	200,00
Emilija Pečeljnikov, oseb. upokoj., Maribor, Maistrova 12	200,00
Rajonski odbor RK - Solkan	4.080,90
Kovinotehna, Celje	10.000,00
„Kovinar“ Vitanje	4.000,00
TP Prvi junij - Trbovlje	6.000,00
TP Prvi junij - Trbovlje	2.000,00
Tehnoinpex, Ljubljana	10.000,00
22. AVGUSTA:	
Kartonažna tovarna Ljublj., obrat „Lepenka“, Tržič	1.427,00
Zofka Skriba - osebna upokoj., Maistrova 12, Maribor	50,00
Djemir Dizdović, Kajzarjeva 26, Maribor	50,00
Opekarne Ljubljana pri Celju	10.000,00
„Obnova“, Celje	15.000,00
Slašičarna, Trbovlje	600,00
Železarna Jesenice	10.000,00
Komunalni zavod za socialno zavarovanje, Ravne na Koroškem	2.110,50
Komite obalne konference ZKS Koper	414,80
ZZTP Ljubljana - podjetje za popraviljanje voz in strojev, Ljubljana, Parmova 35	15.000,00
Občinska konferenca SZDL Ljubljana-Bežigrad	1.500,00
23. AVGUSTA:	
Miro Zavalovšek, urar, Trbovlje	50,00
Marija Bezeljak, Grosuplje	100,00
Sind. organizacija tovarne nogavic, Polzela	274,10
Celjske lekarne, Celje	4.000,00
Delavci uprave občine Šiška, Ljublj.	5.000,00
Živilska industrija Kamnik	6.000,00
„IGO“, Ljubljana	10.000,00
Elektro Celje, Celje	10.000,00
TOPER, Celje	30.108,20
Avtopromet Gorjanci Novo mesto-Straža	10.000,00
24. AVGUSTA:	
Lekarna Črnomelj	320,75
„ROŽICA“ Jesenice	4.000,00
Elektro, Celje	1.007,30
Tovarna dokumentnega in kartnega papirja, Radeče	10.000,00
Elektrotehn. podj. Novo mesto	3.000,00
„Labod“, Novo mesto	18.069,00
Jože in Gizela Gruškovnjak, Gregorčičeva 9, Ljubljana	500,00
Prirodoslovni muzej Slovenije, Prešernova 20, Ljubljana	742,65
SGP Zasavje, Trbovlje	15.000,00
TT Juteks, Žalec	12.840,00
Pravna pisarna, Ljubljana	2.000,00
Klavniča Tolmin	3.601,10
VEKŠ, Maribor	5.023,10
Avtoobnova, Ljubljana	1.440,00
LIGA, Ljubljana	1.000,00
Tiskarna „Toneta Tomšiča“, Ljubljana	6.075,75
25. AVGUSTA:	
Stanovanjsko podj. Zagorje ob Savi	278,65
Sind. podr. V. P. 1394, garnizon Črnomelj	500,00
Leon Brtončelj - odvetnik, Trbovlje	80,00
Mirko Dukič, Šarhova 34, Ljubljana	500,00
Centralna tehniška knjižnica, Ljubljana	602,10
Kmetijsko poslovno združenje, Ljubljana	685,65
Pekarija „Kuk“, Kobarid	1.000,00
Glasbena šola Trbovlje	325,00
Instalacije Grosuplje	300,00
Osnovna org. sind. TT Prebold	35.000,00
Gimnazija Celje	3.000,00
Društvo upokojencev SRS, Ljubljana	10.000,00
Gospodarsko razstavišče, Ljubljana	1.510,00
Časopisno podjetje „Primorski tisk“, Koper	3.000,00
Veterinarska postaja Trebnje	380,00
Občinsko sodišče, Celje	300,00
Lesna industrija „Pohorje“, Celje	3.798,65
Mladinska org. Tehnomercator, Celje	624,50

Razvedrilo se je — za kako dolgo?

Polletni podatki o gospodarjenju so spodbudni, vendar je »v ozadju« še toliko vsega, da jih je treba ocenjevati skrajno trezno, raje s pesimizmom kot z navdušenjem

Čeprav so rezultati gospodarjenja v slovenski tekstilni industriji v prvem polletju letos v primerjavi s istim obdobjem lani spodbudni, čeprav so dovolj ugodni tudi podatki o poslovanju usnjarske in obutvene industrije, to še ne pomeni, da bi že smeli govoriti o splošnem izboljšanju ali celo o ozdravitvi gospodarskih razmer v teh dveh dejavnostih.

Nekako tako bi lahko strmili bistvene misli iz razprave na zadnji seji sveta za tekstilno, usnjarsko in obutveno industrijo pri RO Sindikata delavcev v industriji in rudarstvu Slovenije.

Zakaj taka zadržanost in previdnost v oceni gospodarjenja, če pa številke kažejo drugače?

Dvoje so člani omenjenega sindikalnega organa skrbno pretehtali, preden so izoblikovali tako strpno, in kot se bo še izkazalo, v bistvu edino realno oceno.

Na eni strani tehtnice so se znašli podatki o gospodarjenju v prvem polletju letos. Le-ti kažejo, da je za obe panogi značilno visoko povečanje celotnega dohodka in podjetniške akumulacije ter precejšnje zvišanje produktivnosti dela. Ker je družbena skupnost s sistemskimi ukrepi precej izboljšala položaj tekstilne industrije, se v naspotju s pričakovani na začetku leta nista poslabšala njena ekonomičnost in rentabilnost delovanja, medtem ko usnjarsko obutvena industrija te družbene pomoči doslej še ni bila deležna, zato pa sta se — ob vseh drugih pozitivnih rezultatih — njena ekonomičnost in rentabilnost poslovanja precej poslabšali v primerjavi s istim obdobjem minulega leta. Ne glede na vse to, predvsem pa upoštevaje nekoliko slabše rezultate gospodarjenja v usnjarski in obutveni industriji, so polletni rezultati v omenjenih panogah vsekakor precej boljši, kot smo pričakovali na začetku leta. To nedvomno pričča tudi o velikih prizadevanjih delovnih skupnosti tekstilne, obutvene in usnjarske industrije za izboljšanje poslovanja, čeprav splošni pogoji gospodarjenja temu niso najbolj naklonjeni.

Na drugi strani tehtnice pa so člani sveta za tekstilno, usnjarsko in obutveno industrijo „merili“ vse tisto, kar te gospodarske panoge še čaka do konca leta in v naslednjem koledar-

skem letu. Gre predvsem za posledice ukrepov za odpravo neaktivnosti, ki med drugim napovedujejo postopen odpis dobrišnega dela terjatev in terjajo realno vrednotenje zalog, potem pa še za težave z obrat-

nimi sredstvi in za veliko zastarelost osnovnih sredstev. Spričo teh dejstev pa visoka podjetniška akumulacija, dosežena v prvem polletju letos, nekoliko zbledi. Nikakor pa ni računati s tem, da bi jo v pretežni meri lahko „pretopili“ v modernizacijo ali v nakup novih delovnih priprav, temveč se bo — nujno morala preliti v obratni kapital. Tako bo za modernizacijo ostalo bore malo.

Povedati pa velja še nekaj drugega! Za obzorjem se namreč že zbirajo temni oblaki. Kot je znano, lahko v letu 1973 računamo z drugačnim sistemom obdavečevanja, kot pa je v ve-

ljavi zdaj. Sodeč po doslej pripravljenih osnutkih bodo večji davek na dobiček ali na poslovni uspeh, za kar se bomo pač odločili, plačevale tudi delovne in ne le kapitalno intenzivne panoge. Tekstilno, obutveno in usnjarsko industrijo čakajo po sedanjih ocenah vsaj za 13% do 14% višje družbene dajatve! Tudi ta „realnost“, če smemo tako reči, sama po sebi narekuje zelo previdno ocenjevanje trenutnih in bodočih rezultatov gospodarjenja v navedenih dejavnostih, obenem pa spodbuja tudi k nadvse skrbnemu gospodarjenju z že ustvarjenimi sredstvi.

—mG

POLEMKA • POLEMKA • POLEMKA • POLEMKA • POLEMKA •

BREZ VZROKA OKREGANI!

Predsedstvo republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev na temo: združevanje v slovenskem gradbeništvu

(Nadaljevanje s 1. strani)

ošteti brez dokaza, da je naša aktivnost slabo zasnovana ali da je sploh ne bi bilo čutiti.

Praksa pa nam kaže, da celotna akcija združevanja tako po strokovni kot politični strani ni dovolj upoštevala objektivnih težav, ki neizogibno nastopajo pri takem delu. V sindikatu smo hoteli biti preudarni pri reševanju te naloge. Tudi naša stališča, sklepe in prizadevanja hočemo čimbolj povezati s strokovnostjo, toda ne zato, ker bi želeli taktizirati, temveč zato, ker se zavedamo odgovornosti za tako pomembno akcijo, katere učinki bodo prav gotovo vplivali na družbenoekonomski položaj znatnega dela našega članstva.

Nikakršne razlike ni med našimi cilji in cilji pripravljane odbora za združeno podjetje pri PZ GIPOSS. Prepričani smo, da oboji hočemo uresničiti nalogo, ki bo bistveno vplivala na napreden razvoj slovenskega gradbeništva.

Menimo pa, da ne bi bilo prav, če bi predimenzionirali značaj različnih pogledov na uresničitev te naloge. V prihodnje se bomo torej morali več dogovarjati, večkrat se bomo morali nujno sporazumeti za enotna stališča in akcije. Seveda pa bo vsak napotek v zvezi z našim nadaljnjim delom in prizadevanji sprejet z razumevanjem in s hvaležnostjo.

Poudarjamo pa, da smo naše akcije v zvezi z integracijskimi prizadevanji v slovenskem grad-

beništvu še enkrat proučili in prišli do zaključka, da je bilo naše dosedanje delo na tem področju dobro zasnovano in da ga lahko nadaljujemo le po že začrtani poti.

Razširjena seja koordinacijskega aktiva ZK pri Poslovnem združenju GIPOSS, ki je bila dne 7. 9. 1972. leta in zadnji posvet, ki ga je sklical CK ZKS dne 14. 9. 1972. leta in na njem obravnaval integracijska gibanja v okviru poslovnega združenja IMOS, sta prav tako opozorila na enake probleme in izhodišča, ki jih je naš republiški odbor jemal kot osnovo svoje aktivnosti na tem področju.

Predsedstvo RO sindikata gradbenih delavcev Slovenije

iz Ljubljane v new york

Z letali Pan American boste potovali iz Ljubljane v New York najhitreje in najudobneje. Naša letala letijo vsak dan iz Londona, Frankfurt, Rima, Pariza, Amsterdama in Bruslja.

Med poletom boste uživali razkošje največjega letala na svetu, našega 747. Vsi, ki so že potovali z našim 747 – bilo jih je več kot dva milijona – so bili navdušeni, ker so uživali med poletom: udobje, varnost in kuhinjo s svetovnimi specialitetami. Med poletom imate na voljo 12 zabavnih glasbenih programov in na izbiro dve filmski predstavi hkrati.

K rezervaciji vašega poleta sodijo v našo skrb še: rezervacije v hotelih, ogled mest, razni izleti in služba rent-a-car. Zagotavimo vam tudi rezervacije za potovanja do vseh mest v notranjosti Amerike.

V ameriških poslovalnicah Pan American vam naši rojaki iz ZDA lahko kupijo karto za polet v Ameriko; dostavimo vam jo v Jugoslavijo!

V vseh poslovalnicah JAT, turističnih agencijah ali neposredno pri nas boste zvedeli vse o naših posebnih, izletniških tarifah.

PAN AMERICAN, HOTEL SLAVIJA, SV. SAVE 9, 11000 BEOGRAD. TELEFON: (011) 411-484

Pan Am
letalska družba
z največjimi izkušnjami
na svetu

Uničena opekarna

V času, ko se v opekarnah v Ljubljani pripravljajo na svoj največji praznik, na otvoritev sodobne opekarnice v Ljubljani, je kolektiv prizadel požar, ki je uničil celotno opekarstvo in tretjo ter drugo etažo nad krožno pečjo in objektom, v katerem je predelovalnica in izdelovalnica. Požrtvalnim gasilcem in članom kolektiva gre zahvala, da se požar ni razširil še na mazutno postajo in umetne sušilnice ter da so obvarovali stroje.

Po grobih ocenah znaša škoda na objektih 3,5 milijona dinarjev, bo pa še precej večja z avlo uničenih polizdelkov in izpada proizvodnje, ki bo trajal najbrž več tednov.

Takoj po požaru je delavski svet na izredni seji imenoval več komisij, ki bodo pomagale pri hitrem reševanju in odpravljanju nastale škode. Delavci pogorelega obrata pa so pričeli takoj s čiščenjem in s pripravljanjem obrata za popravilo in čimprejšnjo usposobitev. Kolektivu pa sta pomoč ponudila tudi celjski podjetji Ingrad in Remont, pomoč pa je obljubila tudi skupščina občine Celje.

M. BRECL

»VIATOR« JE PROSLAVLJAL

Obetavni načrti

Polletna bilanca razkriva ugodne rezultate gospodarjenja

Podjetje „Viator“ je te dni praznovalo 72. obletnico poslovanja. Centralni delavski svet se je ob tej priložnosti sestal na Bledu, na slavnosti pa so bili številni gostje, med njimi član republiškega izvršnega sveta inž. Franc Razdevšek, predsednik republiškega odbora sindikata delavcev v prometu in zvezah Andrej Grahor ter predsedniki občin, kjer ima „Viator“ svoje poslovne enote.

– Kako bi označili osnovne poteze vašega podjetja, – smo vprašali generalnega direktorja „Viatorja“ inž. Slavka Jakovičiča.

– Podjetje sestavlja 11 poslovnih enot, od tega jih je 7 v Ljubljani, druge pa so na Jesenicah, Bledu, Prevaljah in v Črnomlju. K temu moram priložiti še več turističnih poslovalnic v Sloveniji ter na drugih območjih Jugoslavije in v tujini. Organizacija podjetja po teritorialnem principu nas je prisilila, da racionaliziramo poslovanje na vseh ravneh. Prav zato smo uvedli mehanografsko obdelavo podatkov. Že prihodnje leto ra-

čunamo, da bomo imeli polovico enotnega informacijskega sistema na računalniku, kar bo pozitivno vplivalo na uspešnejše delo vodstvenih in samoupravnih organov.

V prometni dejavnosti imamo več kot 15.000 potniških mest v mestnem prometu in do približno 8.000 potniških sedežev v medkrajevnem prometu. Nosilnost tovornega parka presega 3.500 ton. Gostinska dejavnost „tehta“ 1.500 ležišč, od tega jih je približno polovica v blejskih hotelih Golf in Park.

V prvi polovici letošnjega leta smo z našimi vozili prevozili kakih 19 milijonov km,

prepeljali 47,5 milijona potnikov in 443.000 ton blaga. V istem času smo imeli 106.000 nočitev, kar pomeni – podobno kot v prometni dejavnosti – napredek v primerjavi z lanskim letom.

– Bi lahko rekli, da so vaši ljudje zadovoljni, ker so zaposleni pri „Viatorju“?

– Skušal bom odgovoriti posredno in na del vprašanja. Glede na dosežene poslovne rezultate smo letos lahko dvignili povprečne mesečne osebne dohodke za 21 %, se pravi na 2.100 din, pri tem je seveda treba računati na velik delež nadurnega dela. Pomembno se mi zdi, da po sklepu podjetja najnižji mesečni osebni dohodek v rednem delovnem času ne more biti nižji kot 1.100 din.

– Kakšne so značilnosti vaše razvojne politike?

– Nameravamo pospešeno vlagati v vse dejavnosti podjetja, seveda tam, kjer bomo videli ekonomsko upravičenost, nameravamo pritegniti tudi denarna sredstva izven podjetja, bančne in druge kredite, kar smo v prejšnjih letih zanemarjali, prav tako pa bomo po svojih najboljših močeh investirali in ustanavljali poslovne enote na nerazvitih območjih Slovenije.

Letos bomo kljub težavam zlasti zavoljo neustreznega deviznega režima investirali v nova vozila blizu 40 milijonov din, za popolno modernizacijo in novogradnje delavniških obratov bomo porabili 20 milijonov, in to v Ljubljani, Kamniku, na Jesenicah, v Slovenjem Gradcu, Mariboru in v Črnomlju. Na gostinsko turističnem področju bomo v prihodnjih 3 do 5 letih „postavili na noge“ hotel Malograjski dvor v Kamniku s 64 ležišči, dokončali prvo etapo izgradnje žičniških naprav in smučišč ter rekreacijskega centra Velika planina z zmogljivostjo 4.000 oseb na uro, gostinski objekt Grad Črnomelj, penzion Špik v Gozd Martuljku, adaptaciji dveh manjših gostinskih obratov na Korškem pa smo že opravili.

R. N.

Tig

V KRANJSKI »ISKRI« ZAGOTAVLJAJO:

V prihodnje več števecv!

Težave z nabavo dvotarifnih električnih števecv bodo v prihodnje manjše. Optimistična napoved, ki pa je utemeljena. V kranjski tovarni Iskra Elektromehanika so namreč pred kratkim povečali zmogljivosti za proizvodnjo števecv s preureditvijo tekočega traku, na katerem sestavljajo trifazne dvotarifne števecv, po katerih je povpraševanje največje.

Kranjska tovarna Iskra, ki je največja v sestavi Združenega podjetja, je edini proizvajalec števecv električne energije v Jugoslaviji. Tega se kolektiv te tovarne tudi dobro zaveda in poskuša vse, da bi v čim večji meri pokrili resnično hitro naraščanje potrebe po števcih v Jugoslaviji. Te potrebe naraščajo z vrtočlavo naglico, ki presega vsa normalna pričakovanja in zato ob pomanjkanju števecv na domačem trgu ne moremo valiti krivde na kolektiv kranjske Iskre.

Kot smo zapisali na začetku, lahko pričakujemo, da bodo te težave v prihodnje manjše. Z novimi napravami in modernizacijo tehnološkega procesa, delno pa na račun povečanega

štvev delavcev so v Elektromehaniki povečali proizvodnjo trifaznih števecv za tretjino, tako da jih sedaj izdelajo na dan kakih 1.200. Zahvaljujoč tej modernizaciji in razširitvi proizvodnih zmogljivosti bo Iskra Elektromehanika v letošnjem letu izdelala kakih 175.000 trifaznih dvotarifnih števecv, ali za 20 % več, kot so predvideli. Seveda pa Iskra ne izdeluje le trifaznih dvotarifnih števecv, temveč tudi monofazne dvotarifne ter trifazne in monofazne enotarifne števecv. Skupna letošnja proizvodnja vseh vrst števecv bo znašala približno 625.000 kosov, kar pomeni v primerjavi z lanskim letom 40 % povečanje.

Največkrat se pogovarjamo o

dvotarifnih števcih, ki so sedaj najbolj iskani. Takih števecv bo v letošnjem letu prišlo z Iskrinih proizvodnih trakov 230.000, že prihodnje leto pa blizu 300.000. Upajmo, da bodo takrat – kljub izvozu, ki bo predstavljal približno eno tretjino proizvodnje – v celoti pokrite vse domače potrebe. Pri tem je zanimivo, da dosega Iskra v tujini, predvsem v ZRN ugodnejše cene kot na domačem trgu. In če upoštevamo, da so inozemski kupci tudi bolj plačniki računov, potem je izvoz teh števecv seveda za Iskro močno privlačen. Po drugi strani pa je Iskra vložila ogromne napore, da je osvojila tuja tržišča, kamor zavoljo veliki koserijske proizvodnje mora izvažati, in je zato razumljivo, da mora ta tržišča tudi obdržati, posebno še, ker se bodo domače potrebe prav gotovo umirile.

V SOLIDARNOSTNI AKCIJI

Center za socialno delo Novo mesto	311,50
Slava Peršolja, Postojna, Tržaška 39	200,00
Osnovna šola narodnega heroja Rajka, Hrastnik	3.395,45
OK ZMS Zagorje ob Savi	50,00
SVEA lesna industrija, Zagorje	999,15
Ljubljanska banka, podružnica Kranj, enota Tržič	662,00
Pokrajinski muzej Celje	372,10
Center za socialno delo, Celje	892,45
ZZB NOV Celje	114,00
Občinski odbor RK, Celje	100,00
Občinski sindikalni svet Celje	566,10
CGP „Delo“ Celje, Novi tednik in radio	918,85
Posebna osnovna šola, Hrastnik	336,20
Osnovna šola „Franca Kranjca“ Celje	1.032,80
Občinski odbor ZZB NOV, Idrija	90,00
Marijan Hladnik, Tržič, Pristava 7	50,00
Komite občinske konference ZKS, Gornja Radgona	114,00
Občinska konferenca SZDL Slovenije, Gornja Radgona	102,20
Občinski sodnik za prekrške občine Gornja Radgona	96,60
Učiteljski kolektiv osnovne šole Vipava	1.841,35
Občinski sindikalni svet Ajdovščina	94,30
Kulturna skupnost Celje	140,00
Trgovsko podjetje „Savinjski magazin“, Žalec	4.840,00
SDK, podružnica Celje	7.863,75
Zgodovinski arhiv Celje	300,00
Društvo upokojencev, poverj. Kamnica, Maribor	29,00
Mariborska knjižnica, Maribor	383,85
SZDL terena „Sava“, Jesenice	1.000,00
Občinsko sodišče na Jesenicah	625,40
Gimnazija pedagoške smeri, Maribor	1.664,00
SZDL Tržič	110,40
Gostinsko podjetje „Ojstrica“ Celje	2.000,00
Zivnopromet Gorica, Nova Gorica	10.477,45
Društvo upokojencev SRS Ljubljana-Bežigrad	200,00
„Konstrukta“ Ljubljana	1.000,00
Republiški odbor RK Slovenije, Ljubljana	826,00
Gozdno gospodarstvo Ljubljana	17.400,00
Gozdno gospodarstvo Ljubljana	300,00
Zveza združenj samostojnih obrtnikov SRS Ljubljana	500,00
„Tapo“ Ljubljana	2.000,00

31. AVGUSTA:

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja, podružnica Ljubljana	1.775,00
Jože Stregar, dipl. ing., Ljubljana, Sojerjeva 2	100,00
Technacommerce, export-import, Ljubljana	1.195,60
Društvo upokojencev, Brezovica pri Ljubljani	500,00
Osnovna šola heroja „Franca Bukovca“, Medvode-Preska	2.371,90
Lovska zveza Slovenije, Ljubljana	412,00
Slovenija sadje, Ljubljana	4.972,80
Autoemona, Ljubljana	1.596,95
Poslovno združenje cestnih podjetij SRS, Ljubljana	481,10
Vzgojiteljska šola v Ljubljani	1.713,15
Cestni sklad SRS, Ljubljana	6.525,30
Poslovno združenje energetike SRS, Ljubljana	1.280,60
Jugobanka, sedež Ljubljana	14.136,25
Geodetski zavod SRS, Ljubljana	17.533,90
Elektroinstitut „Milana Vidmarja“ Ljubljana	3.538,40
Sindikati delavcev kmet., živil. in tobačne industrije, RO za Slovenijo	219,00
Sindikati gradbenih delavcev, RO za Slovenijo	224,00
Sindikati delavcev storitvenih dejavnosti, RO za Slovenijo	335,55
Sindikati delavcev industrije in rudarstva, RO za Slovenijo	514,90
Sindikati delavcev prometa in zvez, RO za Slovenijo	219,00
Sindikati delavcev družbenih dejavnosti, RO za Slovenijo	563,25
Zveza sindikatov Slovenije, republiški svet	3.673,10
Republiška konferenca ZMS, predsedstvo Ljubljana	835,20

(SE NADALJUJE)

Zbirni račun Sklada solidarnosti za prizadeto Pomurje: **SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIHOVODSTVA, LJUBLJANA, ŠT. 501-789-52**

...v jugoslovanskih sindikatih

PROTI PODRAŽITVAM

SVET ZSJ

Ob koncu prejšnjega tedna je predsednik sveta ZSJ Dušan Petrovič-Sane poslal predsedniku zvezne vlade pismo, v katerem ga seznanja s stališčem predsedstva Sveta ZSJ o zahtevah po zvišanju cen kruha, sladkorja in olja. Predsednik jugoslovanskih sindikatov v pismu poudarja, da v tem trenutku ne bi smeli reševati vprašanja cen teh izdelkov z zvišanjem njihove maloprodajne cene, temveč s pomočjo kompenzacij. Sleherno zvišanje cen teh izdelkov bi namreč po oceni Sveta ZSJ ogrozilo standard delavcev z nizkimi prejemki, sprožilo pa bi tudi novo verižno reakcijo v zviševanju cen drugih izdelkov in storitev. Če upoštevamo, da so letos življenjski stroški že porasli za 9 %, bi v primerjavi z minulim letom nadaljnja rast teh stroškov razvrednotila dosežene pozitivne rezultate gospodarskih gibanj.

Sredi tega tedna pa so v svetu ZSJ vnovič odločno opozorili, da bi morale ostati cene hrane, sladkorja in olja do konca leta nespremenjene, če nečemo bistveno ogroziti standarda delavcev. Sekretar Sveta ZSJ Marjan Rožič je pri tem poudaril, da je sedanji sistem kompenzacij za osnovna živila sicer slab, saj ponuja namoščilo vsem in ne glede na dohodek, vendar bi po njegovi oceni moral ostati v veljavi vsaj do konca leta. Ker bodo o usodi kompenzacij odločali v republikah in pokrajinah, posredovali pa bodo tudi zvezni organi, Marjan Rožič poudarja, da Svet ZSJ pričakuje, da bodo to vprašanje sprožili sindikati v republikah in pokrajinah.

HRVAŠKA

Poslej šest mesecev

Hrvaška bo verjetno prva republika v SFRJ, ki bo sedanjih 105 dni porodniškega dopusta podaljšala na 6 mesecev. Zakonski predlog je že pripravljen. Tudi občinske skupščine so ga že odobrile. Sedaj čakajo še na razpravo v saboru, tako da bi zakon lahko stopil v veljavo 1. novembra letos oziroma najkasneje 1. januarja 1973. leta.

Predlog so podprli tudi konferenca za družbeno aktivnost žensk, komisija za spremljanje

in proučevanje problemov žena in družine ter veliko število delovnih organizacij.

● HRVAŠKA

Iz presežkov

Predsedstvo sabora Hrvaške se je zavzelo za razširitev ukrepov za odstranjevanje posledic poplav v severni Hrvaški. Na osnovi poročil občinskih skupščin ocenjujejo, da znaša škoda 2 milijardi dinarjev. Po oceni predstavnika republiškega izvršnega sveta bo zato treba na novo razporediti sredstva v proračunskih skladov in interesnih skupnosti, njihove presežke pa združiti in jih nameniti za odpravo skode, ki so jo povzročile poplave.

IZ SAMOUPRAVNE PRAKSE

»Plava laguna« po novem

V poreški „Plavi laguni“ so ustanovili 22 TOZD – 8 v turizmu, druge pa v kmetijstvu, ribištvu, trgovini in skupnih službah. TOZD vlagajo dohodek znotraj „Plave lagune“ ali izven nje, vendar po skupno določenih kriterijih ocenjevanja rentabilnosti vsake naložbe. TOZD sestavljajo svoje razvojne programe; njihovo selekcijo opravlja, na osnovi določenih kriterijev, temeljna organizacija strokovne službe za razvoj, ki predloži v ožji izbor nekaj najrentabilnejših projektov. TOZD nato izberejo projekt, v katerega bodo skupno vlagale. Od dohodka, ki ga ustvarjajo s skupni-

mi vlaganji, gre 30 % tisti TOZD, pri kateri se vlaga, 70 % pa si delijo vlagatelji glede na višino svojega deleža. Sredstva, zaslužena s skupnim vlaganjem, se dele po določenih kriterijih za delitev dohodka na sklade in osebne dohodke, 25 % sredstev pa združujejo v skladu solidarnosti podjetja.

Sredstva enotnega sklada „Plave lagune“ so namenjena za stanovanjsko gradnjo, za družbeni standard in za letni oddih.

V „Plavi laguni“ se je že pokazalo, da učinkovitost in smotrnost pri razporejanju ljudi in sredstev ni v nasprotju niti s samoupravljanjem niti z ustanav-

ljanjem TOZD, v katerih delavci upravljajo z rezultati svojega dela. Pravo samoupravljanje pa, kot kaže, obračunava z neracionalnostjo: ustanavljanju TOZD so sledile 4 direktorske ostavke! Ti direktorji so namreč ugotovili, da ne bodo mogli ustvarjati takšnih delovnih rezultatov, kakršne od njih pričakujejo.

SLOVENIJA

Pozabljeni

V Lendavi, v obratu zagrebske INE, so ogorčeni, ker pri programiranju nadaljnjega energetskega razvoja Slovenije pozabljamo na sedanjo lendavsko rafinerijo nafte in petrokemično industrijo. Sprašujejo se, če morda njihovi koncepti niso preskromni v primerjavi z razvojnimi koncepti slovenskih obalnih občin, ki predvidevajo poleg gradnje rafinerije nafte na obali, ki bi bila v brezcarinski coni, tudi zgraditev termoelektrarne. V Lendavi sodijo, da bi moral tudi njihov kolektiv dobiti ustrezno mesto v slovenskem razvojnem programu.

KOSOVO

Vojna napoved okoriščanju

V Prizrenu bo v kratkem sedlo na zatožno klop 13 uglednih občanov, ki so se okoristili kot člani arondacijske komisije pri ustanavljanju kmetijsko industrijskega kombinata. Na Kosovem pa med drugim zahtevajo tudi odgovor, ali je potrebno toliko službenih potovanj v ino-

zemstvo in ali je mogoče, da posamezni trgovci s 1.000 dinarjev plače gradijo hiše za 300 do 500 tisoč dinarjev. Značilna oblika bogatenja na Kosovem je tudi prilaganje družbenega zemljišča.

Član izvršnega predsedstva

PARTIZANSKA KNJIGA OBVEŠČA

POTUJOČA KNJIGARNA bo v:

torek, 26. septembra 1972: TROJANE

sreda, 27. septembra 1972: IZLAKE – MEDIJA

četrek, 28. sept. 1972: TRBOVLJE

petek, 29. septembra 1972: ZAGORJE

sobota, 30. sept. 1972: LOKE

NAŠE GESLO:

Dobra knjiga v vsako vas! KNJIŽNI HRAM NA KOLESIH razstavlja, prodaja, sprejema naročila in prednaročila za knjige, revije in časopise VSEH SLOVENSkih ZALOŽB.

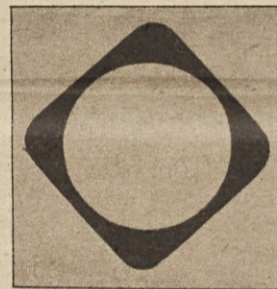
TE DNI SO REKLI

STANE DOLANC, sekretar izvršnega biroja predsedstva ZKJ na proslavi v Cerknem:

Zakaj slišimo šušljanje in govorenje, da je delavski razred že prevzela družbena kategorija? Zakaj takšno politiko zveze komunistov nekateri imenujejo radikalizacijo v negativnem pomenu besede? To počenjajo predvsem tisti, ki so do sedaj lahko izrabljali nekatere naše slabosti in nedoslednosti za sebe, za zavarovanje svojega materialnega položaja, za svojo kariero. To so tisti, ki bi želeli, da bi delavci bili objekt, ki naj služi njihovi tehnokratski miselnosti, njihovim tehnokratskim interesom ali njihovim političnim ambicijam. So pa tudi tisti, ki naše prihodnosti ne vidijo v samoupravni politični skupnosti, v enakopravnosti in enotnosti naših narodov in ki bi želeli s stari etatističnimi, centralističnimi pa tudi hegemonističnimi odnosi spremeniti smer našega razvoja. In slednjic – to so tudi tisti, ki s protikomunističnih pozicij želijo vrnitev k staremu in so povezani z najbolj reakcionarnimi političnimi krogi zunaj naših meja.

Temeljna naloga komunistov je, da razkrijejo nosilce takih težej, da jih odločno onemogočajo in da javno razgaljajo njihove metode in namene. Tega pa bomo komunisti zmožni, če bo v naših lastnih vrstah nenehno živela revolucionarna doslednost in enotnost, jasnost politične linije in akcije in če se bomo zavedali odgovornosti, ki leži na nas. Socialistična revolucija še ni končana. Mogoče je sedaj, na sedanji stopnji razvoja družbenih odnosov pri nas biti teže revolucionar, kot je bilo kdaj prej. Socializem ni družba brez konfliktov in težav. Vendar niti konflikti niti težave našega družbenega razvoja ne bodo zavri, če bomo imeli borbeno, idejno-politično močno organizacijo zveze komunistov, ki bo zmožna te konflikte in težave premagati.

O tem je v zadnjem času večkrat govoril tovariš Tito in opozarjal, da je jamstvo za razvoj, za napredek predvsem v akciji komunistov in vseh ostalih socialističnih sil v Jugoslaviji. Pri tem ne gre za noben radikalizem, kot nekateri govorijo. Gre za dosledno izpolnjevanje že zdavnaj sprejetih sklepov, za zvestobo programu ZKJ.

NOVA
BLAGOVNICA
V MARIBORU

KOVIT
MARKET

GRAJSKI
TRG 1

S. O. S.

POJEM ŠIROKE IZBIRE, SOLIDNE
POSTREŽBE, ZMERNIH CEN,
POJEM DOBREGA NAKUPA

TRGOVSKO PODJETJE
N nama
LJUBLJANA

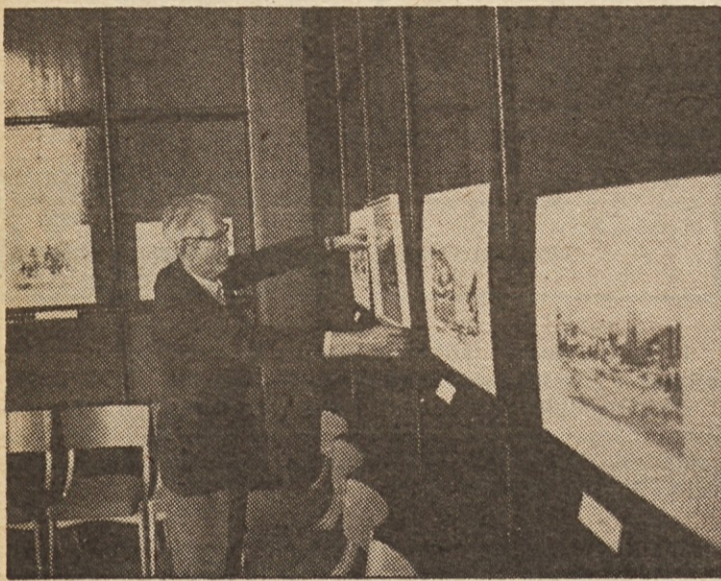
VESTI IZ AMATERSKEGA SVETA

LJUBLJANA

„Prijetno je bilo pogledati zares čustveno in umetniško doživete motive iz naše Dolenjske“, je napisal neznan obiskovalec v knjigo vtisov na razstavi, ki jo je te dni priredil slikar-samorastnik Franjo Smole v dvorani Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Ljubljana.

Smoletovi akvareli z Dolenjske in češko-moravske nižine so res privlačni. Smoletu je uspelo s skupnimi obrisi in v toplih barvah prikazati polno občutenost romantičnih motivov in krajev.

Smole se ukvarja s slikanjem že od mladih let. Rad ima pokrajine. Slika pa največ akvarele, gvaše in grafike. Na razstava sodeluje že od leta 1931 po različnih krajih Slovenije in Hrvaške. Je član društva likovnih samorastnikov v Ljubljani in tudi njegov predsednik. Samostojno razstavo v Ljubljani mu je omogočil Komunalni zavod za socialno zavarovanje, katerega uslužbenec je bil do upokojitve.

TRBOVLJE

Sekcija za likovno umetnost pri DPD „Svoboda-Center“ v Trbovljah je začela sodelovati tudi z eno najstarejših amaterskih slikarskih skupin pri nas – z jeseniškim „Dolikom“. Člani te sekcije so se predstavili Trboveljčanom prejšnji teden v delavskem domu s številnimi deli. S tem sta si podala roki trboveljski „Helik“ in jeseniški „Dolik“ in njuno sodelovanje utegne postati vse bolj tesno. Na sedanji razstavi v Trbovljah prikazuje svoja dela kar 18 članov jeseniškega „Dolika“. Razstava bo odprta do 27. tega meseca, ogledalo pa si jo bo nedvomno veliko občanov. Jeseničani so s svojimi deli prikazali utrip svojega kraja in posebej železarstva.

M. V.

LITIJA

V Šmartnem pri Litiji in v Litiji sta bila v četrtek, 14. septembra literarno-glasbena večera. Sodelovali so: književnika Karel Grabeljšek in France Kosmač, opera pevca Zlata Ognjanovič in Rudolf Francl ter dirigent in pianist prof. Ciril Cvetko.

Po prireditvah je bil razgovor o razvoju knjižničarstva, odnosih amaterizem – profesionalizem in sindikati – kultura. Razgovora so se udeležili domala vsi kultumi in družbenopolitični delavci litijske občine, književniki in glasbeniki, ki so sodelovali pri programu ter predstavnik Partizanske knjige. Osrednja tema razgovora je bila, kako približati delavcem dobro knjigo.

T. S.

NA KOROŠKEM SE ZAVZEMAJO ZA ČIMPREJŠNJO IZENAČITEV PRAVIC ZDRAVSTVENEGA VARSTVA KMETOV IN DELAVCEV

Ni vzrokov za kasnitev!

Pismo republiški skupščini, naj se zavzame za hitrejše izenačevanje pravic kmetov in delavcev

Te dni se je sestel v Radljah ob Dravi na razširjeni seji svet koroških občin. Člani sveta so skupaj s predstavniki družbenopolitičnih organizacij ter skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov spregovorili o možnostih izenačitve zdravstvenega varstva kmetov z delavci in o združitvi obeh skupnosti zdravstvenega zavarovanja v enotno rizično ekupnost Ravne na Koroškem.

Vsi razpravljalci so poudarjali, da je treba s 1. januarjem

prihodnjega leta izenačiti zdravstveno varstvo kmetov z delavci. Sklenili so, da bodo v posebnem pismu Skupščini pospešili priprave za izenačitev pravic zdravstvenega varstva – saj je možno ugotoviti, da ta prizadevanja kasnijo predvsem tam, kjer združitev ne bi predstavljala večjega bremena za sklade delavskega zavarovanja. V občinah Ravne na Koroškem, Dražovgrad, Radlje ob Dravi, Slovenj Gradec in Velenje namreč prevladuje mnenje, da je izena-

čitev zdravstvenega varstva kmetov z delavci konkretna akcija v prizadevanjih za zmanjšanje socialnih razlik in jo tudi zato velja čimprej uresničiti. Zato so v petih koroških občinah odločeni, da razpišejo referendum – če morebiti na področju drugih skupnosti v Sloveniji še ne bi glasovali o združitvi – še v tem letu.

Razprava na zadnji razširjeni seji sveta koroških občin, prav tako pa tudi vsa dosedanja jav-

na razprava odraža podporo delovnih ljudi, samoupravnih organov delovnih organizacij, občinskih skupščin in občinskih vodstev družbenopolitičnih organizacij, da se čimprej izenačijo pravice delavcev in kmetov. Pa tudi zdravstvena služba podpira ta prizadevanja, čeprav se hkrati zavzema za razrešitev preostalih nerešenih materialnih in kadrovskih problemov v zdravstvu.

(EK)

Ukinjena pravica – zakaj?

Sindikalna organizacija Splošne plovbe Piran v pismu skupščinski komisiji opozarja, da bodo v državi le slovenski pomorščaki ostali brez pravice do beneficirane delovne dobe, če obveljajo predlagana določila zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju

V javni razpravi o osnutku bodočega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v naši republici izstopajo na slovenski obali pripombe podjetij s področja prometa. V Luki Koper, Splošni plovbi Piran in koprski Intereuropi predlagajo, naj republiški zakon zagotovi beneficirano delovno dobo tudi vnaprej za nekatere profile luških delavcev in za pomorščake, kar je v osnutkih predpisov izpuščeno, zahtevajo pa tudi, da zajame bodoča zakonodaja v beneficirani staž še voznike težkih motornih vozil in avtobusov. Zaposleni v omenjenih podjetjih so proti omejevanju pravice do beneficirane delovne dobe vsaj tako dolgo, dokler ne bi bilo mogoče sedanja težka dela ustrezno modernizirati in olajšati.

V zvezi z beneficirano delovno dobo je izvršni odbor sindikalne organizacije Splošne plovbe naslovil na pristojno komisijo Skupščine SRS posebno pismo, v katerem opozarja, da bi, če obvelja sedanji predlog, v Jugoslaviji le slovenski pomorščaki ostali brez pravice do beneficirane delovne dobe. V piranski Splošni plovbi ob tem podpirajo težnje osnutka novega slovenskega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, da bi čimbolj omejili število delovnih mest z beneficirano delovno dobo, kar naj bi dosegli z izboljšanjem tehnologije in z varstveno tehničnimi ukrepi. Vendar v Splošni plovbi menijo, da v pomorstvu razmer še dolgo ne bo mogoče tako izboljšati, da bi beneficije ne bile več potrebne. Jugoslovanska ladjarska podjetja so za izboljšanje delovnih razmer na ladjah že doslej veliko storila. K temu so pripomogle tudi mednarodne konvencije in ostra poslovna konkurenca.

Delovne razmere so danes na ladjah neprimerno boljše kot pred desetletji; vendar delovnih razmer na ladjah še dolgo ali pa sploh nikoli ne bo mogoče normalizirati. Gre za vplive vre-

menjskih sprememb, za hitro menjavo letnih časov in klimatskih ter časovnih področij. Pomorščakom tudi ne bo mogoče

v popolnosti zagotoviti normalnega dnevnega in tedenskega počitka. Delo na ladji teče noč in dan in delovnega časa tu ni mogoče prilagajati kot v drugih poklicih. Pomorščak tudi nikoli ne bo mogel imeti normalnega družinskega življenja. Po več mesecev, včasih tudi leto ali dve, je ločen od družine in svojcev. Spričo vsega tega je jasno, da bodo pomorščaki tudi ob najmodernejši tehnologiji vedno izpostavljeni fizičnim in duševnim obremenitvam. Posledica tega je tudi čedalje krajši delovni staž pomorščakov na morju, saj se le-ti po nekaj letih plovbe zvečine zaposlijo na kopnem. Pomorščakov zato že dolgo manjka in je včasih normalno poslovanje pomorskega transporta že ogroženo. Če pa bi pomorščakom ukinili benefi-

rano delovno dobo, bi kadrovske težave lahko postale kritične.

Ukinitev beneficirane delovne dobe torej ne more priti v poštev, še naprej naj bi jo uživali pomorščaki na ladjah dolge in obalne plovbe, za kar so v Splošni plovbi pripravljene plačevati vse prispevke. Kot poudarjajo v pismu, ki so ga naslovili skupni komisiji republiškega

gospodarskega in socialno zdravstvenega zbora za proučitev zdravstvenega varstva ter invalidskega zavarovanja, bodo prispevke za beneficirano delovno dobo plačevali tako kot do slej, prepričani, da je to tako v gospodarske in človeške plati povsem utemeljeno in v prid nadaljnjemu razvoju slovenskega pomorstva.

IZZIVANJA

TABU?!

Osnutek sistema pokojninskega zavarovanja v naši republici, ki je v javni razpravi, se pogumno loteva mnogih problemov, o katerih ni lahko odločati. Kaže torej na pogum ustvarjalcev, strokovnjakov in družbenih delavcev. Pa vendar, kot da je tega poguma na neki točki zmanjkalo: novi zakon predvideva, naj delajo moški 40 let, ženske pa 35 let oziroma moški normalno do 60. leta, ženske pa do 55. leta starosti. In vendar vemo, da živijo tudi pri nas – tako kot v vseh civiliziranih državah – ženske dlje in bolj zdravo. Če vemo, da živi v povprečju ženska 7 let dlje kot v povprečju moški, si velja priznati, da za pet let dela manj pokojnino uživa za 12 let dlje.

Trditev, da gre za posebno upoštevanje materinstva, za upoštevanje skrbi za otroka in za družino tudi ni točna. Če bi želeli bolj skrbeti za otroke, bi morali končno zagotoviti bistveno daljši porodniški dopust. Če bi želeli priznati napore materinstva, bi to morali posebej upoštevati, čenimo beneficirati delovni staž za vsak porod kot tudi za leta skrbi za otroke. Toda tega ne delamo.

Ali je res najbolj prav, da naš pokojninski sistem daje največ pravic, najugodnejše možnosti za doseg pokojnine tistim ženam, ki niso obremenjene z materinstvom in družino ter neovirano opravljajo svoj poklic, se v njem razvijajo in napredujejo. Gotovo v mnogih primerih ne gre za osebno odločitev – pogosto gre celo za osebno tragedijo.

Toda ali jim zato res gredo posebni privilegiji? Mnogim od njih utegne biti odhod z dela celo v breme! Komu torej koristi ta ureditev? Zakaj ob sedanji razpravi ne razpravljamo raje o večjem priznanju materinstva in načelno enaki delovni dobi moških in tistih žensk, ki so brez otrok? Ali gre res za nedotakljiv tabu?

A. G.

SLOVENJ GRADEC DOBI DOM UPKOJENCEV

Slednjič resničnost

V starem delu Slovenj Gradca bodo ob letošnjem prazniku republike odprli dom upokojencev. Prizadevanja, da bi začeli razreševati tudi stanovanjsko problematiko upokojencev, saj bi bilo treba v primernejša stanovanja preseliti najmanj 200 upokojencev iz Mislinjske doline, bodo tako okronana s prvim uspehom.

V prvem objektu Doma upokojencev – investitor je Stanovanjsko komunalno podjetje Slovenj Gradec – bo 21 stanovanj za upokojence, moderna kuhinja, v kateri bodo lahko pripravljali 300 obrokov hrane, jedilnica, klubski prostori in knjižnica, za oskrbovance pa bodo organizirali v domu še

preventivno zdravstveno varstvo. Večino sredstev za gradnjo doma je prispeval republiški sklad za reševanje stanovanjskih problemov upokojencev, nekaj pa jih je zagotovilo tudi slovenjgraško stanovanjsko komunalno podjetje. Le-to si bo tudi prizadevalo, da bi spomladi leta 1973 začeli z gradnjo II. faze doma upokojencev, s čimer bi pridobili še 31 stanovanj.

—aN—

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

opozarja na štiri izvirna slovenska dela:

● Alojz Gradnik: EROS TANATOS

Gradnikova poezija je poezija ljubezni in smrti. Nedvomno je ta del Gradnikovega pesniškega opusa eden od temeljnih kamnov v razvoju slovenske lirike, ob katerem se bodo srečevali z njim – enako zvesto kot dosedanja – tudi prihodnji rodovi.

76 strani, cena: 38 din.

● Jože Šmit: HOJA ZA KATULOM

Deveta pesniška zbirka pesnika in prevajalca Jožeta Šmita prinaša satirično poezijo, epigrame. Čeprav je iz verzov čutiti ostrino, kritičnost in ponekod namensko robotost, je zbirka v celoti delo pesnika.

56 strani, cena: 25 din.

● Vilko Ukmar: GLASBA V PRETEKLOSTI

Za razumevanje sodobnih smeri v glasbi je predvsem potrebno temeljito poznavanje glasbene zgodovine. Avtor pričujoče knjige je na dokaj poljuden način predstavil razvoj glasbe v preteklosti in se ustavil tudi pri najnovejših pojavih. Knjiga je ilustrirana s fotografijami in notnimi zapisi.

244 strani, cena: 63 din.

● Dominik Smole: ANTIGONA

Smoletov dramski opus obsega v celoti osem tekstov. Antigona prav gotovo sodi med vrhove slovenske dramatike; dr. VI. Kralj je ob pojavu tega besedila pred leti zapisal: »Tako idejno bogatega in stilno dovršenega dramskega besedila nismo slišali na Slovenskem že od Cankarja dalje.«

92 strani, cena: 20 din.

Knjige dobite v vseh knjigarnah,

lahko pa jih naročite tudi na naslov:

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
Mestni trg 26, Ljubljana

SAMO RAZSODITI ALI TUDI KAJ STORITI?

● SE ENKRAT VPRAŠANJE USTAVNEMU SODIŠČU SR SLOVENIJE: ZAKAJ ŠOLNINA ZA DOKONČANJE OSNOVNE ŠOLE

Nova razsežnost zastavljenega vprašanja

Mladina z nedokončano osnovno šolo ima najmanj možnosti, da bi se zaposlila in plačevala šolnino za dokončanje osnovne šole. V takem položaju pa je pomemben del mlade generacije.

To misel je med drugim zapisalo predsedstvo republiške konference Zveze mladine Slovenije v svoji vlogi, ki jo je pred dnevi naslovlilo na Ustavno sodišče SR Slovenije. Poudarjajo, da s svojo vlogo ne želijo vplivati na odločitev Ustavnega sodišča o vlogi Delavske enotnosti ali kakorkoli izsiljevati določeno odločitev, pač pa hočejo z dodatnimi argumenti opozoriti se na eno, nič manj pomembno razsežnost istega problema. Zato predlagajo Ustavnemu sodišču SR Slovenije, da v rednem postopku presodi skladnost 33. člena Zakona o osnovni šoli in 40. člena Zakona o izobraževalnih skupnostih in o financiranju vzgoje in izobraževanja v SR Sloveniji zlasti z določbo drugega odstavka 39. člena Ustave SR Slovenije, ki postavlja načelo enakih pogojev za dosego izobrazbe vseh občanov.

Sodimo namreč, pišejo v svoji vlogi, da pogoji socialne diferenciacije, ki so usodno prisotni že v osnovni šoli pa tudi že v predšolski dobi – ne zagotavljajo tudi dejanskih enakopravnih pogojev. Zato bi bilo v tem primeru sklicevanje na formalno enake pogoje lahko skrajno škodljivo in v nasprotju z zgodovinskimi interesi delavskega razreda in naše socialistične samoupravne službe.

V nadaljevanju republiška konferenca ZMS opozarja na dejavnike, ki so pripomogli velikemu osipu v osnovni šoli (neustrezni izobraževalni programi, posledice socialne diferenciacije) in ki so neodvisni od volje in možnosti mladih ljudi. Pri tem opozarjajo na podatke o soodvisnosti med dobrim učnim uspehom in ugodnim materialnim položajem staršev na eni strani ter med osipom in slabim socialnim položajem staršev na drugi strani, na kar pa so opozorili, kot pravijo, že decembra 1969 leta v dokumentih seje Republiške konference ZMS o socialni diferenciaciji. Dalje ugotavljajo, da so mladim ljudem brez dokončane osnovne splošne izobrazbe zaprta vrata za zaposlovanje, nadaljnje, poklicno izobraževanje in ne nazadnje tudi za nadaljnje izobraževanje, ki je potrebno za njihovo tvorno sodelovanje v procesu samoupravljanja.

Zato se predsedstvo Republiške konference ZM Slovenije v svoji vlogi ustavnemu sodišču pridružuje Delavski enotnosti, ki je že zastavilo vprašanje, ali so šolnine za dosego osnovne izobrazbe v skladu z ustavo. Vprašanje je tako narave, pravi predsedstvo RK ZMS, da se pravni in politični elementi v njem nujno prepletajo. Ekonomska razsežnost tega problema se jim zdi ob tem manj pomembna, saj bi sredstva, ki bi jih v primeru ugodne rešitve morala prispevati družba iz svojih skladov, po dosedanjih predračunih predstavljala le manjši del vsote, ki jo družba že sedaj daje za izobraževanje drugih kategorij prebivalstva.

(Nadaljevanje s 1. strani)

vimo nered, ki vlada na področju financiranja osnovnega splošnega izobraževanja odraslih. Družbeno izčiščeni pogledi na ta problem bi nas kasneje gotovo pripeljali do tega, da bi začeli odpravljati tudi nered, ki vlada na področju financiranja izobraževanja odraslih na drugih stopnjah (takse za izpite, za mature itd.).

Za nas je bil sklep Ustavnega sodišča SR Slovenije, da začne postopek o naši vlogi, zelo spodbuden, saj se v obrazložitvi tega sklepa nismo srečali s suho pravniško govorico, temveč z razumevanjem vse teže tega družbenega problema, ki kliče po razrešitvi. Ustavno sodišče je po ustaljeni proceduri zaprosilo za mnenje Skupščino SR Slovenije.

Pred dnevi smo bili seznanjeni z mnenjem, ki ga je o naši vlogi izoblikovala zakonodajno-pravna komisija Skupščine SR Slovenije in ki se mu je pridružil tudi odbor za prosveto in kulturo republiškega zbora.

Zakonodajno-pravna komisija ugotavlja, da ustava iz leta 1963 ne govori več o brezplačnem osnovnošolskem pouku in je torej opustila načelo popolne brezplačnosti pouka, kar velja za vse šole in ne samo za osnovne šole. Zato sofinanciranje s prispevkom odraslih, ki se izobražujejo, ni protustavno. Dalje ugotavlja, da ustavne določbe nalagajo družbeni skupnosti le obveznost oziroma nalogo, da pospešuje razvoj šolstva, in posebej občini, da mora zagotoviti pogoje za delo osnovnih šol.

Tudi nam je jasno, da brezplačne osnovne šole v pravem pomenu besede pri nas ni za nikogar, saj morajo starši iz svojega žepa za svoje otroke in odrasli za svoje osnovno došolanje primakniti dodatno vsako leto še precej novih stotakov za knjige in še marsikaj. Če smo postavili pod vprašaj upravičenost zaračunavanja šolnine za odrasle v osnovni šoli, in to zelo različne in včasih izredno visoke, smo to storili zavoljo tega, ker take šolnine otroci v

redni šoli ne plačujejo. Torej prve in druge v osnovni šoli družba različno obravnava. Že slišimo odgovor, ki ga imajo nekateri hitro pri roki, češ vsi so imeli možnost hoditi v šolo do 17. leta! A o tem kasneje. Dejstvo je, da se je ideja šolnine kot minimalnega prispevka posameznika zaradi „redoljubja“ zlorabila (ker ni bilo glede tega postavljene družbene norme niti družbene kontrole), saj šolnine, ki segajo celo do 1.400 novih dinarjev za delavca s plačo 800 ali 1.000 dinarjev niso mačje solze; to je velik denar, ne pa simbolični prispevek!

Vprašanje smo zastavili drugače. V 39. členu slovenske ustave je poudarek na enakih pogojih občanov, da si pridobijo znanje in izobrazbo po svojih zmognostih in nagnjenjih. Zakonodajno-pravna komisija

meni, da smo s to ustavno določbo že realizirali določbo mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, s katero so se države članice tega pakta tudi dogovorile, da mora biti osnovno šolanje obvezno in vsem brezplačno dostopno. Ni pa zakonodajno-pravna komisija podala mnenja, ali je to določilo slovenske ustave realizirano tudi v zakonskih določilih, danih v presojo. Nas pa zanima, kako to določilo realiziramo v praksi! Vemo, da šolanje na slovenskih osnovnih šolah ni potekalo pod enakimi pogoji in da je bil velikanski osip v osnovni šoli – in je še – pretežno rezultat socialne diferenciacije, neenakih pogojev in možnosti izobraževanja v osnovni šoli. Zakonodajno-pravna komisija je predlagala, naj ustavno sodišče odloči, da so zakonska določila, ki smo jih predložili v presojo, v skladu z Ustavo SR Slovenije. Je to res mogoče reči za določilo, ki omogoča šolam, da v svojih sta-

tutih uzakonijo prispevek odraslih za njihovo osnovno izobraževanje, če ustava govori o enakih pogojih, a so ti pogoji različni od občine do občine in od šole do šole. Na to vprašanje pa ni bilo podanega pravnega odgovora.

Zakonodajno-pravna komisija tudi meni, da dogovor iz mednarodnega pakta o tem, „da je treba osnovno izobraževanje tistih, ki sploh niso dobili ali niso dobili popolne osnovne izobrazbe, spodbujati ali ga čim bolj krepiti“, ne pomeni obveznosti naše države, ki je leta 1971 ratificirala ta pakt; namreč, da bi morala tudi za osnovno izobraževanje odraslih, ki iz kakršnihkoli razlogov niso opravili ali končali rednega osnovnega šolanja, v celoti prispevati vsa sredstva za tako izobraževanje oziroma da bi bilo tudi osnovno izobraževanje odraslih pri nas povsem brezplačno.

Previdem tiste tretjine otrok danes in še mnogo več v preteklosti, ki ni uspešno dokončala osemletnega šolanja, ne moremo odpraviti s tem, da rečemo, da šolanje niso dokončali iz „kakršnihkoli“ razlogov. Prav v Skupščini SR Slovenije so v zadnjih letih bili precej dobro razpoznavni ti „družbeni“ in ne „zasebni“ razlogi: razlogi „neenake razvitosti osnovnih šol“, razlogi „pretežnega osipa med otroci delavcev, kmetov, upokojevcem, torej otrok staršev na spodnjem delu socialne lestvice“, itd. Kdo le si upa trditi, da je tako visok osip enak Jenuhom, ljudem, ki so lahkomiselno zapravili možnosti, ali pa ljudem, ki so mentalno zaostali? Ali ne bi morali lenuštva prej prisoditi tistim, ki so dopustili, da se je osip tako katastrofalno razrastle? In še eno vprašanje – ne pravniško, življenjsko: Mar bomo pri nas izobraževanje odraslih na stopnji osnovne izobrazbe spodbujali in ga čim bolj krepili tako, da jim bomo zaračunavali šolnine celo do 1.400 din?

Zakonodajno-pravna komisija sicer tudi ugotavlja, „da pa ni družbeno utemeljeno uveljavljanje različnih višin prispevkov odraslih na izobraževalnih zavodih, ki izobražujejo odrasle in da do takih razlik ne bi smelo priti. Vprašujemo: če ne bi smelo priti – kaj torej storiti? Zakonodajno-pravna komisija meni, da bi za to morale poskrbeti tako družbenopolitične skupnosti, republiška izobraževalna skupnost in zavodi sami s tem, da bi medsebojno uskladili oziroma poenotili pogoje za ta prispevek, kar bi ti zavodi oziroma osnovne šole kasneje tudi normirale v svojih statutih.

Zdi se vendarle, kot da se trudimo žejne pripeljati preko vode. Mimogrede: te dni smo v razpravi v skupščinskem odboru slišali, da je sicer predložena problematika „kočljiva, način njenega razreševanja pa ni urejen“. Da pa se mi obračamo na napačen naslov, na republiko, medtem ko naj bi ta problem razrešili družbeni dogo-

voji o kadrovske politiki v občini. Torej, delovne organizacije, temeljne izobraževalne skupnosti in „posamezniki“. Prepričani smo, da se obračamo na pravi naslov, saj ne terjamo denarja za šolnine iz republiškega proračuna, pač pa menimo, da je potrebno problem normativno rešiti v okviru republike, kajti različna „lokalna“ politika šolnin nas je pripeljala do tja, kjer danes smo. Do nereda! Sicer pa je tudi odbor za prosveto in kulturo ugotovil, da je ta skupščinski dom v zadnjih nekaj letih sprejel vrsto predpisov s področja izobraževanja, a izobraževanje odraslih ostaja na stranskem tiru. Torej bi bilo treba tudi o izobraževanju odraslih na stopnji osnovne izobrazbe sprejeti dogovor „na neki ravni“. Seveda je treba povedati, na kateri ravni. Mi mislimo, da je tudi ta vprašanja potrebno razreševati na isti ravni, na isti način ter z istimi sredstvi, kot to sicer delamo na področju izobraževanja, saj je izobraževanje odraslih le njen sestavni del.

Ne, v resnici ne gre za črkarsko pravdo. Zato smo občutljivi, kadar o posledicah, ki jih ima na dolgu družba, nekateri razpravljajo s stališča, kot da gre za zlorabo družbenega denarja, za dvomljive investicije, če delavec sam ne bo plačeval dela šolnine itd.

Nam gre za spreminjanje stanja, pa naj gre za ustavo ali družbeno organizirano akcijo, ki naj uresničuje že zapisano ustavno načelo. Prav te dni je zveza mladine poslala ustavnemu sodišču svojo vlogo z dodatno argumentacijo istega problema. Nikakor ne smemo dopustiti, da nam razlaganje ustave služi celo za prikrivanje tistega, česar v preteklosti nismo kot družba dobro opravili. Nekaj takega pa je tudi v zraku!

Za konec še tole: včasih se nekateri res obnašajo, kot da je denar, ki je zbran preko prispevkov in davkov za izobraževanje „njihov“ in ga lahko delijo brez delavcev, kajti delav-

čev denar je le tisti, ki ga dajajo delovne organizacije dodatno in neposredno za izobraževanje zaposlenih. Ta ali oni dinar – oba je ustvaril naš delovni človek! Če bi delavci imeli pri nas resničen vpliv na vse vrste delitve ustvarjenih sredstev, bi gotovo poskrbeli tudi za lastno izobraževanje. Danes pa prav delavci plačujejo dodatne šolnine, takse in prispevke za svoje izobraževanje ob delu! Tisti, ki se na račun družbe redno šola „zastonj“, pa lahko to počne v nedogled.

V razpravi pred javno obravnavo in odločitvijo Ustavnega sodišča SR Slovenije bi morali imeti možnost o teh problemih spregovoriti vsi prizadeti.

DELAVSKA ENOTNOST

Kaj je z avtoriteto dogovorov?

Sporočajo nam, da je temeljna izobraževalna skupnost občine Maribor že dobila od Službe družbenega knjigovodstva Maribor obvestilo, da ji bodo s 1. oktobrom blokiral 5140 din, ker bodo izvajali zvezni zakon, ki dovoljuje tudi interesnim skupnostim uporabo samo 14 % povečanja sredstev na lansko proračunsko porabo.

Maribor je letos svoj proračun gradil na 21,6-odstotnem po-

Mariborski primer je edini, kot smo doslej obveščeni, da je SDK začela izvajati zvezni zakon o izločanju sredstev nad 14 % zveznim limitom. SDK je seveda služba, ki mora izvajati predpise. Toda res je, da doslej še ni razlage zveznega izvršnega sveta tega zakona in tudi ne pojasnila slovenskega izvršnega sveta o nastalih razmerah. Pisali pa smo že o tem, da v Sloveniji močno prevladuje mnenje, da bi zakonodajalec moral ustrezno (kot izjeme) vrednotiti družbene dogovore in samoupravne sporazume, s katerimi si v naši republiki prizadevamo izvajati dogovorjeno družbeno ekonomsko politiko in seveda tudi dogovorjeno porabo.

Ne bi smeli dovoliti, da z eno potezo zveznega zakona porušimo avtoriteto družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov – kot je dejal pred kratkim na seji predsedstva RO Sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije njegov podpredsednik Slavko Grčar –

kakršni so, denimo republiški dogovor o financiranju zdravstva, dogovori regij o stopnji prispevka za zdravstvo, družbeni dogovor za področje otroškega varstva, posebni družbeni dogovor o štipendiranju in ne nazadnje družbeni dogovor o delitvi dohodka in osebnih dohodkov in samoupravni sporazumi, s katerimi smo se v Sloveniji že dogovorili, da bodo osebni dohodki na področju družbenih dejavnosti letos realizirani v višini 95 %.

Slišimo tudi podatek, da bi izvajanje 14 % zveznega limita pomenilo za slovensko šolstvo 100 milijonov dinarjev manj v zadnjem četrtletju, čeprav je stanje v šolstvu zaskrbljujoče in je na primer slovenska skupščina za letos izglasovala še dodatnih 15 milijonov za investicije v srednje šolstvo.

Na predsedstvu RO Sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije, ki je pred nedavnim razpravljalo o teh razmerah, smo slišali, da je na primer zbor

večanju v primerjavi z minulim letom, ob tem ko je razbremenil za 5000 din dajatev MTT zaradi kritičnega stanja v tem podjetju. Ob takem povečanju pa bi Maribor vendarle lahko realiziral samoupravne sporazume o delitvi dohodka in osebnih dohodkov le v višini 93,5 %. Povejmo še to, da je dotok sredstev na ziro račune družbenih interesnih skupnosti v Mariboru doslej porasel že za 26 %.

delegatov skupnosti zdravstvenih delavcev 5. septembra že terjal, da se družbeni dogovori in samoupravni sporazumi v Sloveniji okvalificirajo kot ustrezni. Predlagali so tudi, naj bi sklenili v Sloveniji še dodaten družbeni dogovor, s katerim bi uredili presežke nad dogovorjenimi in planiranimi.

O stališču izvršnega odbora Izobraževalne skupnosti SR Slovenije smo že pisali. Tudi ta skupnost terja, da se družbeni dogovori in samoupravni sporazumi ustrezno vrednotijo. V nasprotnem primeru predlagajo republiški izvršni svet, da izkoristi možnosti, ki mu jih daje 5. člen obravnavanega zakona in da izobraževanju na račun drugih koristnikov dovoli višjo stopnjo limita. Seveda so se ob tem takoj sami vprašali – na čigav račun bi bilo to mogoče!

Sedanje razmere, ki lahko imajo za nekatere družbene dejavnosti prav katastrofalne posledice, terjajo, da izvršni svet

Slovenije seznaniti interesne skupnosti s svojim stališčem v zvezi z ustreznostjo družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov v Sloveniji glede na izvajanje zakona o 14-odstotnem limitu proračunske porabe. Izvršni svet naj bi tudi obvestil širšo javnost, kakšne so možnosti, da bi zakonodajalec priznal družbene dogovore in samoupravne sporazume, saj so le-ti v skladu z vsebino XXI. amandmaja ustave in tudi že podlaga za določanje sredstev v najavi dogovorjene ekonomske politike v republiki!

Ob koncu še podatek, ki je za to razpravo lahko zelo pomemben. Družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje nas je že precej discipliniralo: v prvih šestih mesecih letošnjega leta so bili osebni dohodki v Sloveniji doseženi z indeksom 113,5 % (pod planom), v gospodarstvu 114,1 in v družbenih dejavnostih 111,4.

SONJA GASPERŠIČ

SVET DELOVNE SKUPNOSTI PRI REPUBLIŠKEM SVETU ZSS

razglašaja
prosto delovno mesto

SEKRETARJA
komisije RS ZSS za telesno kulturo, šport
in rekreacijo.

POGOJI DELOVNEGA MESTA SO:

- diploma visoke šole za telesno kulturo;
 - triletna praksa pri organiziranju telesne kulture, športa in rekreacije;
 - 6-mesečno poskusno delo.
- Prijave sprejema splošna služba pri republiškem svetu ZSS 10 dni po objavi v časopisu.

Po dveh desetletjih

● Ob 22. obletnici samoupravljanja je 37 delavcev ljubljanskega podjetja SAP prejelo visoka odlikovanja

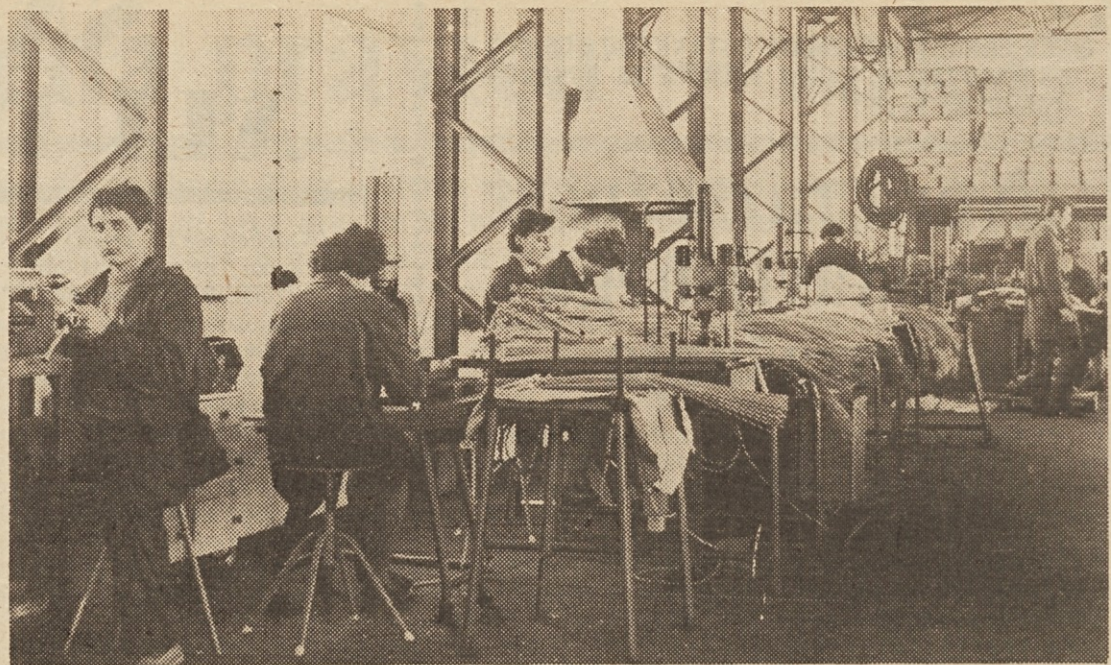
Minuli teden je podjetje SAP Ljubljana na svečan način proslavilo 22-letnico delavskega samoupravljanja. Na svečani seji minulo soboto v prostorih občinske skupščine Moste-Polje je župan Leopold Maček izročil 37 članom kolektiva odlikovanje predsednika republike kot priznanje za njihovo delo in trud, ki so ga vložili v razvoj podjetja in v utrjevanje samoupravnih odnosov.

V prvih začetkih je podjetje SAP doživljalo resne težave, ki pa jih je podjetje kmalu prebrodilo in se razvilo v veliko delovno organizacijo.

Avtobusi podjetja SAP so samo v letošnjem letu opravili skoraj 40 milijonov potniških kilometrov, tovornjaki pa več kot milijon tristo tisoč tonskih kilometrov. V letošnjem letu je na seznamu zaposlenih 1.326 delavcev ali kar 5,3-krat več kot pred dvaindvajsetimi leti. Danes ima podjetje 5,3-krat več avtobusov in 20-krat več tovornjakov. Letos načrtujejo realizacijo v vrednosti 180 milijonov dinarjev ali za 475-krat več kot pred dvaindvajsetimi leti.

S. D.

Novinar se je ustavil v podjetju KLE MOS – industriji metalnih izdelkov Lenart ● V 12 letih svojega obstoja se je podjetje uvrstilo med najuglednejše evropske proizvajalce svoje stroke ● Letos so ustanovili novo samostojno organizacijo združenega dela KLE MOS-KÜSTER ● Investicija v novo proizvodnjo se je bogato obrestovala ● Še letos nameravajo začeti z novogradnjo

Del nove tovarne samostojne organizacije združenega dela Klemos-Kuester

Presenečenje se imenuje Klemos

Lenart v Slovenskih goricah se vsekakor ne uvršča med razvite slovenske občine. Letni dohodek na prebivalca je tu precej skromen pa tudi brezposelnost povzroča družbeno-političnim organizacijam in občinskim močem nemalo skrbi.

Zato je primer tovarne Klemos – industrije metalnih izdelkov v Lenartu še toliko bolj razveseljiv. Gre namreč za 156-članski delovni kolektiv, ki je s svojim razvojem presenetil tudi največje optimiste. V Lenartu je zrasla sodobna tovarna, ki se tako po produktivnosti kot kvaliteti svojih izdelkov uvršča med najuglednejše evropske proizvajalce njihove stroke.

Ko smo obiskali tovarno Klemos, smo se, tako kot veleva dolžnost, najprej pomudili v upravi podjetja, nakar smo se podali v proizvodnjo – med neposredne proizvajalce. Za pogovor smo zaprosili Stanka Krangogla – kvalificiranega delavca in predsednika sindikalne organizacije, Venčeslava Čučka – kvalificiranega galvanizerja in predsednika delavskega sveta, pa Stanka Dobaja – kvalificiranega brusilca, Slavka Štefanca – delavca v novi proizvodni hali, delavko Ivanko Toplak, ki je v podjetju že polnih enajst let, in druge.

Pogovarjali smo se tako rekoč o vsem, o čemer preišljejo ljudje, ki so že dolga leta zvesti svoji delovni organizaciji, ki so žrtvovali del svojega življenja za novo tovarno. Pogovarjali smo se o delu, o obveznostih in normah, o osebnih do-

hodkih pa o življenju doma in o otrocih, ki hodijo še v šolo in bodo morda čez leta okrepili kolektiv Klemosa.

Iz vsega povedanega smo razbrali, da so delavci veseli razvoja svojega podjetja, da so ponosni nad opravljenim delom, ki je bilo vse prej kot lahko. Zvedeli smo tudi, da z novo tovarno načrtov še ni konec. „Še bomo gradili...“ so vsi po vrsti zatrdili. „Radi bi še več napravili, radi bi dali kruh tistim, ki so danes še brez nje-“

Zanimivo je, da je povprečna starost kolektiva razmeroma nizka. Če bi sešteli leta vseh zaposlenih in jih delili s številom delavcev, bi dobili številko 25.

„Res je, mladi smo, kar pa nam očitno niti najmanj ne škodi. Morda je tako celo boljše...“ nam je razlagal direktor Avgust Seničar. „Veste, kljub temu pa je v podjetju več ljudi, ki so tu že deset in več let. Na bližnji proslavi se jih bomo seveda spomnili in jim javno izrekli priznanje. Saj to tudi zaslužijo...“

Kolektiv je mlad tudi po letih svojega obstoja. Letos namreč praznuje Klemos šele dvajsetletnico svojega obstoja. Kljub svoji mladosti in skromni tradiciji pa se je trdno postavil na svoje noge!

Proizvodni program tovarne je takle: proizvaja vse od jeklenih konstrukcij najrazličnejših dimenzij do aluminijastih fasadnih oblog, oken in kioskov, prtlačnikov za motorna kolesa in kdo ve kaj še.

Posebno pa je tovarna zaslovela v zadnjem času z velikoserijsko proizvodnjo „bowden poteg“ – to je v plastiko obledenih pletenih jeklenih vrvi za daljinsko upravljanje avtomobilov, traktorjev, motornih koles, dvokoles in drugega.

„Od marca letošnjega leta dela tako rekoč pod našo streho nova samostojna organizacija združenega dela Klemos – Kuester...“ nam je razlagal direktor Seničar. „Gre za povsem novo specializirano tovarno za proizvodnjo v plastiko obledenih jeklenih vrvi za daljinsko upravljanje vozil. Imamo sicer skupni delavski svet, skupno upravo in računovodstvo, finančno pa je Klemos – Kuester samostojen. Že prvi mesec so pokazali, da se je investicija več kot dobro obrestovala. Prej smo napravili dnevno največ 1000 poteg, sedaj pa petnajstkrat in celo dvajsetkrat več. Dobro polovico izdelkov izvažamo, preostanek gre na domači trg...“

Klemos – Kuester s svojo mehanizacijo in proizvodnjo v Jugoslaviji nima konkurence. Kvaliteta izdelkov je na višku, s prodajo ni problemov. Če bi le lahko napravili še več...“

„Naš interes je, da kapacitete še povečamo. Zakaj ne bi več prodali, če lahko, in zakaj ne bi odprli še nova delovna mesta, ko pa je na našem območju še toliko ljudi brez kruha. Če bo šlo vse po sreči, bomo še letos pričeli z novogradnjo...“ je ob našem obisku v Lenartu povzel direktor Klemosa Avgust Seničar.

A. U.

Stanko Dobaja – kvalificirani brusilec

Ana Zorec ob vrtalnem stroju...

Venčeslav Čuček – kvalificiran galvanizer in predsednik delavskega sveta

Novo v Količevem

Pred dnevi so v Papirnici Količevo podpisali z zahodnonemško tvrdko ERWEPA pogodbo za rekonstrukcijo kartonskega stroja II. S podpisom pogodbe so v papirnici storili prvi korak k uresničitvi načrtov, ki si jih je delovni kolektiv postavil za bližnjo prihodnost. Nalogo – slediti zahtevam kupcev, proizvajati v zaostni količini in zahtevani kvaliteti ter ne zaostajati za svetovno tehnologijo proizvodnje – so prav s tem podpisom začeli dejansko uresničevati.

Z rekonstrukcijo bodo za 50% povečali proizvodnjo kartona ali od 40 na 60 ton dnevno. Predvsem pa se bo kvaliteta papirja občutno dvignila in do-

segla prvo mesto v tem asortimentu v Jugoslaviji. V rekonstrukcijo bodo vložili 39 milijonov dinarjev, od tega skoraj 10 milijonov lastnih sredstev. Prestolani znesek predstavlja kredit Ljubljanske banke in komercialni kredit tvrdke ERWEPA.

Z uresničitvijo te rekonstrukcije in s finančnim učinkom, ki ga bo predvidoma dala, že sedaj računajo na nova vlaganja. Grobi izračuni za projekt in nabavo tretjega kartonskega stroja so že izdelani. Tako imenovani KS III, na katerega računajo v nekaj letih, naj bi proizvedel 150 ton visoko kvalitetnega kartona dnevno. Orientacijska vsota investicije pa naj bi znašala dobrih 400 milijonov dinarjev!

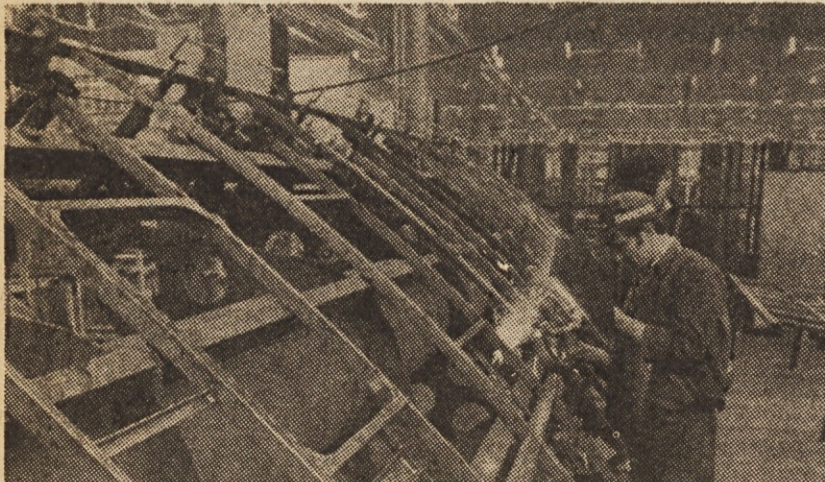
V OBJEKTIVU

Kmalu po industrijsko

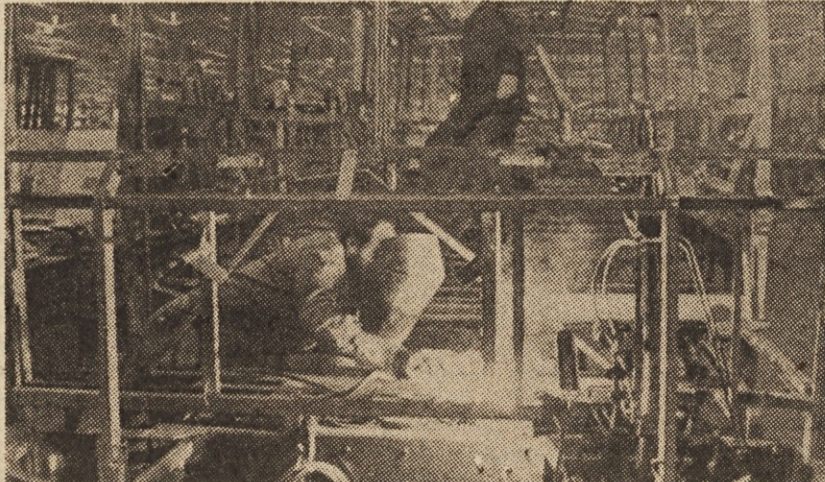
Marsikdo bo težko verjel, toda avtomobile smo v Ljubljani delali že pred skoraj petdesetimi leti. Tovarna vijakov inž. Stanka Bloudka je leta 1934 v kooperaciji z nekaterimi takratnimi ljubljanskimi obrtniki začela izdelovati skoraj originalne karoserije za osebne avtomobile DKW. Izdelali so le 20 takih vozil, ki so jih imenovali „Triglav“. Takrat je tovarna dobila ime Avtomontaža. Prvi slovenski in tudi jugoslovanski avto je zaradi obrtniškega dela in zavoljo visokih stroškov propadel. Inž. Bloudek in družba, ki je prevzela njegovo tovarno, pa ni mirovala. Dve leti kasneje so po načrtih inž. Bloudka med prvimi v svetu začeli izdelovati kovinske karoserije za avtomobile z Magirusovimi Diesel motorji.

Med vojno in takoj po njej je bila v prostorih tovarne v Kamniški ulici le remontna delavnica. Leta 1946 so z 80 delavci spet

začeli izdelovati avtomobile, najprej seveda na starih trofejnih kamionih. Leta 1948 so izdelali povprečno 12 avtobusov na mesec. Po tem letu so potrebe po avtobusih nenehno naraščale. Tudi proizvodnja v Avtomontaži je rasla, za približno 20% na leto. Danes z 850 zaposlenimi naredijo več kot 700 avtobusov letno, razen tega pa še 500 do 1.000 specialnih vozil. Povečanje proizvodnje je seveda narekovalo razširitev prostorov. 1948. leta so prvič prizidali prostore v Kamniški ulici, 1952 že drugič in leta 1962, ko se v Kamniški ulici niso mogli več širiti, so zgradili novo tovarno ob Celovski cesti. V Avtomontaži se lahko pohvalijo, da bodo v nekaj mesecih začeli izdelovati avtomobile že na industrijski način. Za prihodnje leto imajo v načrtu po 5 avtobusov dnevno, ali 1.200 v celem letu.

Dele avtobusa v posameznih obratih pripravijo že prej. Prve oblike avtobusa pa dajo varilci

Od surovin do izdelanega avtobusa preteče v Avtomontaži 17 dni. Delov in dela je namreč zelo veliko

Po ličanju karoserije je treba vstaviti stekla, pritrditi sedeže, vgraditi izolacijo... in še in še je drobnih, a vseeno pomembnih del

NOVA GORICA

SALONIT NAJBOLJŠI

Z majhno zamudo so v Novi Gorici zaključili letošnje sindikalne športne igre, ki se jih je udeležilo več kot 700 tekmovalcev iz 24 delovnih kolektivov iz vse občine.

Letošnje igre so tudi pokazale, da je v delovnih kolektivih veliko zanimanje za športno dejavnost, zato bi kazalo v prihodnje posvetiti temu pomembnemu vprašanju več skrbi in poudarka, saj ne smemo pozabiti dejstva, da je pravilna in planirana športna aktivnost za

poslenih pomemben faktor pri sami aktivnosti delavca na delovnem mestu. Kljub vsemu pa moramo pohvaliti občinski sindikalni svet in občinsko zvezo za telesno kulturo občine Nova Gorica, ki so igre uspešno zaključili.

Če pogledamo uspehe posameznih podjetij, ne moremo mimo SALONITA iz Anhovega, ki je bil v štirih disciplinah najboljši in je s tem postal absolutni zmagovalac v skupni konkurenci. Solidni so bili tudi

športniki Vozil, Gostola, Iskre, Elektro Gorice in Mebla.

Zmagovalci v posameznih panogah se bodo konec tega meseca udeležili Delavskih športnih iger za Primorsko in Notranjsko, ki bodo letos v Tolminu. Za konec pa še pogledjmo posamezne zmagovalce po panogah: odbojka: SALONIT, šah: SALONIT, košarka: SALONIT, namizni tenis: SALONIT, kegljanje: MEBLO, balinanje: GOSTOL, streljanje: ISKRA, mali nogomet: GO-STOL.

R. K.

To so prekmurški planinski rekorderji. Lizika Baligač je bila na Triglavu osemnajstkrat. Hčerka Zinka, ki ji je deset let, pa že osemkrat. Poleg je še Evgen Titan, najbolj „strasten“ pomurški planinec. Foto: Lado Klar

Tudi »ravninci« so planinci

Kmetica Lizika Baligač iz Beltincev v Prekmurju je bila letos osemnajstič na Triglavu. Na njeni domačiji v Beltincih se zbirajo domači in soboški člani planinskega društva. Triglavsko društvo je pred dnevi kurilo pri Baligačevih taborni ogenj. Profesor Evgen Titan najbolj „strasten“ planinec v Pomurju.

Dvanajsterica je sedela ob tabornem ognju na robu pašnika pri Baligačevi Liziki v Beltincih. Bila je to družina planincev, ki so bili pred dnevi na triglavskih strminah. Ob slovesu so si takrat rekli:

„Pri Liziki se dobimo. Povedali bomo kakšno veselo, obujali spomine na gore in za nameček pogledali posnetke s poti.“

Rečeno, storjeno. Poleg predvidenega smo se ob ognju mastili z odojkom, čevapčiči, pečeno „kukurco“ in z drugimi dobrotami, ki jih rodi pomurska zemlja. Gospodinja nas je bila vesela. Vedno se ji prešerno razleze obraz, ko vidi okoli sebe planince, ki jim pripada tudi sama.

Lizika je bila pred dnevi član naše dvanajsterice. Kar osemnajstič se je tokrat povzpela na naš najvišji vrh, njena desetletna hčerka Zinka pa osmič.

Pa naj še kdo reče, da „ravninci“ niso planinci. Pri Liziki imajo domači in soboški člani planinskega društva zavetišče. Tod se zbirajo in načrtujejo pohode. Mnogi med njimi zaigrajo na tamburice ali zapoje stare prekmurske pesmi.

Zublji tabornega ognja so ta večer osvetljevali tudi obraz profesorja Evgena Titana iz Murske Sobote, najbolj „strastnega“ planinca v Pomurju. Skrbno je pazil na našo dvanajsterico, ko je sopihala po triglavskih grebenih. Če govorimo

o Evgenu, moramo spregovoriti še o razvoju soboškega planinstva.

V Murski Soboti so ustanovili planinsko društvo po osvojitvi. Prej so hodili v planine le posamezniki kot skavti ali taborniki prek Sokola. V soboškem planinskem društvu je okoli 450 aktivnih članov. Največ jih je v pododboru Beltinci. Osnovne organizacije pa so v nekaterih delovnih organizacijah. Pionirski in mladinski odseki so tudi številni. Soboško društvo, ki ga od leta 1961 vodi profesor Titan, ima še kolesarski in vodni odsek. Poleg organiziranja izletov v gore, skrbijo tukajšnji planinci še za zaščito redkih rastlin.

Titan. pripravi letno po 30 brezplačnih predavanj z barvnimi diapozitivi. Ima jih okoli tri tisoč. Predava pa tudi v okviru delavske univerze v šolah za življenje o prostem času in rekreaciji. Predaval je tudi na Madžarskem in Hrvaškem.

„Oj Triglav moj dom...“ je zapela družina. Pogledal sem Baligačevo Liziko in se zamislil. Ko smo pred dnevi prispeli na naš Triglav, je vzela iz nahrbtnika vrečko in pobrala okoli Aljaževega stolpa vso navlako, ki so jo drugi planinci nemarno razmetali naokoli.

„Naš Triglav mora biti lep...“ je pripomnila. Sele potem, ko je opravila to zares lepo dejanje, se je zazrla naokoli. Gore so se bleščale v soncu, ozaljšane s snežnimi zaplatami in nekoliko nižje z bujnim zelenjem.

Zrla je tja doli s svojo hčerko in se zamislila na čas, ko je njen dragi, življenjski drug (živ-

ljenje je izgubil, ko je skušal v reki Muri reševati življenja otrokom), prinesel na ta vrh Zinka, ko je bila stara trinajst mesecev. Njeni sestrici pa je bilo komaj tri mesece, ko so njene radovedne očke zagledale ta čarobni, a za človeka navajenega ravnine, vendar nenavadni svet.

Sreča je sijala iz njenega obraza tudi takrat, ko sta skupaj z Evgenom Titanom opravila planinski krst za tiste, ki smo bili prvič tod gori. S seboj smo imeli planinsko in slovensko zastavo. Kjerkoli smo postali, da se odpočijemo, sta ponosno valovili v poletnem vetru. Kot žitna polja na pomurskih ravninah ali kot valovi Mure.

Skrbno smo pogasili ogenj in se napotili v domačijo. Evgen je razpel platno in nas v slikah popeljal po nedavno prehojeni poti.

Kmalu bodo tu zimski večeri in Evgen bo potoval po pomurski ravnici. Po vaseh bo ljudem govoril o lepotah naše domovine. Njegovi posnetki in lepa beseda bodo privabili marsikoga v vrste planincev.

FRANČEK ŠTEFANČIČ

Na slovesni otvoritvi letošnjih športnih iger slovenskih železarn

LETNE ŠPORTNE IGRE SLOVENSkih ŽELEZARJEV

V soboto so bile na Jesenicah IX. letne igre Združenega podjetja slovenskih železarn. Na igrah je nastopilo 160 tekmovalcev v šestih športnih panogah. Tekmovanje, ki je bilo zelo dobro organizirano, pa je motil dež in so ga prizadevni športni funkcionarji Jesenic le z največjimi napori speljali do konca.

Na svečani otvoritvi, ki je bila v športni dvorani pod Mežakljo, je vse navzoče pozdravil predsednik sindikata Jesenic Kobentar, igre pa je svečano otvoril glavni direktor železarne Jesenic inž. Peter Kunc.

V posameznih panogah so bili najboljši: atletika – 100 m: Jelovčan, Pristov (oba Jesenice), 12,1; 1000 m: Kelenc (Štore) 2.46,3; skok v višino: Poljanšek (Jesenice) 160 cm; skok v daljino: Čebasek (Jesenice) 575 cm; kroglja: Kristan (Ravne) 12,32 m; balkanska štafeta: Ravne 3.42,0, Štore 3.47,0, Jesenice 3.57,7. Skupni vrstni red v atletiki: Jesenice 46, Ravne 38 in Štore 33 točk.

Mali nogomet: Ravne 3 točke, Jesenice 2 in Štore 1 točka. Košarka: Štore 4, Jesenice 2 in Ravne 0 točk. Kegljanje na asfaltu – ženske – ekipno: Ravne 66, Štore 613, Jesenice 555 kegljev. Odbojka ženske: Ravne 4, Jesenice 2 in Štore 0 točk. Streljanje ženske: Jesenice 471, Štore 431 in Ravne 319 krogov. Streljanje moški: Jesenice 943, Štore 805 in Ravne 674 krogov.

Na svečanem zaključku, ki je bil na Bledu, so najboljši prejeli pokale in plakete. Svečanemu zaključku je prisostvoval tudi generalni direktor Združenega podjetja slovenskih železarn Gregor Klančnik.

FRANC BENEDIČIČ

MODNA HIŠA

S POSLOVNIMI ENOTAMI V LJUBLJANI, MARIBORU IN OSIJEKU VAM NUDI

bogato in vedno aktualno izbiro otroške, moške in ženske konfekcije, modnega metrskega blaga, pletenin in visoko kvalitetne usniene konfekcije in galanterije.

Rekreacija — namen, pomen in napotki

Povzetek iz predavanj, ki jih je imel profesor Drago Ulaga na skupščinah odborov za rekreacijo železničarjev v Mariboru, Ljubljani in Postojni

IZKUŠNJE GERONTOLOGOV

Če živi človek več let brez telesnih vaj, postane srce šibkejše, krvne žilice (kapilare) začnejo po malem odmirati, dotok krvi v mišice je slabši — človek dobi težke noge in ga rado zebe. Često dobi že pri 50 letih kratek korak. Prebava je slabša, tudi preskrba organizma s kisikom je pomanjkljiva. Zakaj? Če živi predvsem sede, če se nikoli ne napreza, če se mu prsni koš ne širi dovolj, se začne hrustančasti deli hitreje spreminjati v kost. Prsni koš postane tog, sposobnost dihanja se poslabša v nekaterih primerih skoraj za polovico. Tudi za sklepe velja pravilo, da jih ohranjamo z rabo. Ortopedi učijo, da bi moral človek vse sklepe vsak

dan pregibati, tudi hrbtenico. Če tega ne dela, postane z leti trd, kakor praviho in izgubi svoobodno gibanja.

Športna rekreacija pa je pomembna tudi zaradi ohranjanja normalne postave, normalne telesne teže. Ne gre predvsem za vitkost, pač pa je pomembno spoznanje, da ima človek najrazličnejše težave, če je preveč rejen. Z leti mišice izgubljajo moč, z leti popušča stopalni svod, z leti se tudi hrustanec obrabi. Če telesna teža narašča, nastopajo težave: človek dobi občutek, da je okoren, da mu je telo v breme. Povsem sprejemljiv je nauk tistih zdravnikov, ki priporočajo toliko športne aktivnosti o prostem času, da telesna teža po 30. letu ne bi

naraščala — nasprotno, da bi po malem padala. Tako bi se tudi 50-letni počutil lahkega, imel bi za svojo težo dovolj krepke mišice in dovolj močan stopalni svod.

KAJ PA DUŠEVNE AKTIVNOSTI?

Tudi za duševne sposobnosti velja izkušnja, da jih ohranjamo za dejavnostjo. „Staranje je v bistvu psihični faktor: če delujejo možgani, potem deluje tudi vse drugo,“ piše rimski gerontolog Antonini. Živahni, bistri in umsko nenehno aktivni ljudje imajo priložnost, da bodo živeli dlje od drugih. To nam potrjujejo državniki, znanstveniki in umetniki, ki so neredko ustvarjali še v sedmem in osmem de-

ceniju življenja. Človek se mora zanimati za dnevne dogodke, mora v družbo, nenehno mora sprejemati nove informacije, skratka: razvijati se mora. Potreben je pravilen odnos tudi do tistih oblik rekreacije, ki sodijo v svet izobraževanja, znanosti in umetnosti. Treba je poslušati radio, brati časopise, gledati televizijo, poslušati glasbo — in če le mogoče tudi sodelovati, na primer pri petju, godbi, folklorni skupini, gledališki družini itd. Če hočemo človeku dobro, ga moramo zavarovati pred naveličnostjo in sploh pred pasivnostjo. To velja za vse, v veliki meri tudi za upokojece.

Rekreacija ni nova ideja, poznali so jo že od nekdaj. Tisti premožni ljudje, ki niso živeli

od dela svojih rok, so si radi vzeli kaj časa za prijetne aktivnosti, za glasbo, ples, lov, jahanje, tenis in podobno. Razlika pa je v tem, da je bila rekreacija nekoč stvar privilegirancev — tistih, ki so imeli dovolj prostega časa in dovolj materialnih sredstev, danes pa težimo za tem, da bi vsi ljudje živeli lepše, bolj kulturno in bolj zdravo. Tudi o novodobnem gibanju TRIM naj povemo, da v bistvu ne pomeni nič drugega kakor humanizacijo telesne kulture, „šport za vsakogar“.

ZAKLJUČEK

Ni bil moj namen, da bi govoril o organizaciji, o animatorjih in o konkretnih programih rekreacije železničarjev. Moj na-

men je bil povedati, da gre dejansko za pomembno dejavnost za nekaj, kar sodi k vsemu tistemu, kar imenujemo skrb za človeka. Najprej moramo biti mi sami dokončno prepričani, da je treba del prostega časa posvečati kakor športni rekreaciji tako tudi bogatenju duševnega življenja in permanentnemu izobraževanju.

Ne smemo dopustiti, da bi živeli mladi brez pravilnega odnosa do zdravega razvedrila v naravi. Če jim želimo dobro, jih moramo izobraževati in osvoboditi, pripravljati jih moramo na najboljše koriščenje prostega časa. Delno lahko opravijo to nalogo železničarske šole — delno starši, zelo veliko pa tudi družbene organizacije.

PRODAJA
POLKNA
VRATA
OKNA
NA KREDIT

Z zastavami in harmoniko so prihajali nekdanji borci na slavnostni prostor

V spomin na junaško preteklost

Minulo nedeljo je bilo v Cerknem nad Idrijo nadvse slovesno. Cesta je bila skoraj preozka za več kot 20.000 obiskovalcev, ki so prišli iz vse Slovenije in še posebej iz Primorske. Hiše nekdanjega partizanskega Cerknega so bile okrašene z zastavami in transparenti, ki so naznanjali, da slovenska Primorska proslavlja 25-letnico priključitve k Titovi Jugoslaviji. Skoraj vsaka hiša je imela obeležje, ki je pripovedovalo, da je

bil med vojno v tej glavni štab, tu partijska šola, tam zopet kuhinja za tečajnike...

Cesta je bila zatrpna že v zgodnjih dopoldanskih urah. Avtobusi pa so še vedno prihajali z vseh strani. Parkirni prostori za osebne avtomobile so bili komaj dovolj veliki, čeprav je bilo na njih prostora za 3000 vozil.

Med množico ljudi, ki se je valila proti slavnostnemu prostoru, so z zastavami in harmonikami na čelu korakale partizanske brigade. Med pesmijo je bilo slišati pozdrave nekdanjih borcev, ki so se po dolgih letih spet srečali v Cerknem.

Na slavnostnem zborovanju je zbranim spregovoril sekretar predsedstva ZKJ Stane Dolanc. Orisal je življenje primorskih Slovencev pod

fašizmom, med vojno in po priključitvi k novi Jugoslaviji, poudaril odločen boj Primorcev za narodnostne pravice do osvoboditve in velik gospodarski napredek v zadnjih petindvajsetih letih.

V drugem delu slovesnosti je dr. Joža Vilfan, predsednik odbora za izgradnjo šole - spomenika NOB v Cerknem, izročil cerkljanskim pionirjem ključ nove šole. Za gradnjo šole - spomenika NOB, so dali po-

budo preživel tečajniki VI. partijskega tečaja. Zdaj stoji v spomin na 47 tečajnikov, ki so padli v pokolu pred tridesetimi leti. Novo šolo, ki so jo v nedeljo odprli, so zgradili s prispevki mnogih delovnih organizacij Slovenije in posameznikov. Ko bo v celoti zgrajena, bo prav gotovo eden največjih spomenikov boju in žrtvam slovenske Primorske za svobodo, hkrati pa oddolžitev Cerkljanskemu.

Na slavnostnem zborovanju v Cerknem se je zbralo okrog 25.000 ljudi

Zbrani množici je govoril Stane Dolanc, sekretar predsedstva ZKJ

Predsednik občinske skupščine Idrija Stanko Murovec je prvi odklenil vrata nove šole

Najbolj veseli in srečni so bili ob otvoritvi nove šole gotovo cerkljanski šolarji

V SEDMEM KOLU SMO IZŽREBALI

V prostorih uredništva DE smo 20. septembra sedmič zavrteli naša bobna sreča. Tudi tokrat smo izžrebali 10 starih in novih naročnikov, ki prejmejo kolekcijo kozmetičnih izdelkov tovarne LEK iz Ljubljane, in 2 zbiralca novih naročnikov, ki sta postala lastnika električnega gramofona, izdelka tovarne ISKRA.

Izžrebani stari in novi naročniki:

1. ERNEST JANŽEKovič, Samski blok, 62325 Kidričevo
2. BOGOMIR BIZJAK, Podbrdo 80, 65243 Podbrdo
3. FRANC KRISTOVIČ, Turški vrh 81, 62283 Zavrč
4. FRANJA ŽERAK, Osnovna šola Žetale, 62287 Žetale
5. IVAN GROŠELJ, Kosovelova 10, 65280 Idrija
6. BOJAN BURNIK, Komunalno gospodarstvo, 61234 Mengeš
7. LADISLAV ŽVONKELJ, Trgovsko podjetje Kras, 66210 Sezana
8. JOŽE KRAPAN, Bilje 167, 65292 Renče
9. ZDENKA RAVŠ, Žg. Bistrica 16, 62310 Slovenska Bistrica
10. MARIO ŽORŽ, Kanal 8, 65213 Kanal

Zbiralci naročnikov:

1. FRANJO CESAR, Občinski sindikalni svet, 65280 Idrija
2. ADOLF ŠUŠTAR, Občinski sindikalni svet, 68000 Novo mesto

Prehajamo torej v osmo kolo naše nagradne igre. Bobna sreča za naše naročnike in zbiralce naročnikov se bosta znova zavrtela 19. oktobra. Tedaj bomo deset zvestih bralcev in novih naročnikov nagradili s kolekcijo kozmetičnih izdelkov tovarne ILIRIJA iz Ljubljane, medtem ko bosta dva izžrebana zbiralca naročnikov prejela električni brivnik, znamke ISKRA-BRAUN.

Kot veste, smo v uredništvu pripravili dva bobna sreča. Prvi je rezerviran za vsakogar, ki naroči Delavsko enotnost na dom in poravnava naročnino 26 dinarjev za prihodnjih dvanajst mesecev. Obenem je to boben vseh, ki so naročnino za Delavsko enotnost že doslej sami plačevali in so jo obnovili tudi za letošnje leto.

Drugi boben sreča pa je rezerviran za zbiralce novih naročnikov. Zbiralec naročnikov lahko postane vsakdo, ki zbere po pet novih naročnikov na Delavsko enotnost, ki bodo tudi poravnali naročnino za 12 mesecev. Vsakih pet na novo zbranih naročnikov prinese zbiralcu nov kupon za sodelovanje pri nagradnem žrebanju!

Ime in priimek

Naslov

Podpis

1
2
3
4
5

Vsak novi naročnik potrdi zbiralcu naročnikov s podpisom svoj pristavek in sam vplača naročnino za 12 mesecev na tekoči račun ČZP Delavska enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, št. NB 501-1-991.

Ime, priimek in točen naslov zbiralca naročnikov:

NAROČILNICA ZA NOVE NAROČNIKE

Naročam Delavsko enotnost

Ime in priimek: _____

Točen naslov: _____

Naročnino za 12 mesecev v znesku 26.- din bom poravnal na tekoči račun ČZP Delavska enotnost, Dalmatinova 4, št. NB 501-1-991.